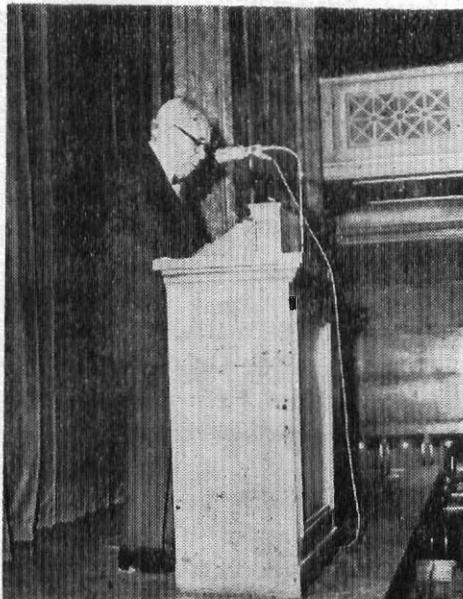


# ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

## ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

Εις τὴν αἱθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ ἐνώπιον ἐκλεκτῆς συγκεντρώσεως ἐπραγματοποιήθη τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1975 Πνευματικὸν Μνημόσυνον τοῦ Ἰωάννου Πετροχείλου ἰδρυτοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ πρώτου Προέδρου της, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 15ετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου του καὶ εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἐκδηλώσεων τῆς 25ετίας ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρείας.



‘Ο Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἑλλ. Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρίας  
κ. Γ. Γραφ δς - Ν.δας χαιρετίζει τοὺς τιμήσαντας διὰ τῆς  
παρουσίας των τὴν ἐκδήλωσιν τῆς Ε. Σ. Ε. εἰς μνήμην  
Ἰωάννου Πετροχείλου.

Τοὺς ‘Ομιλητὰς παρουσίασε δ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ΕΣΕ κ. Γ. Γραφιώς-Νίδας, εὐχαριστήσας κατ’ ἀρχὴν τοὺς προσελθόντας διὰ νὰ τιμήσουν τὴν μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος.

Οἱ δύματα λέγουσαν: ‘Ο κ. Δημ. Παπαδήμος Ἐπιτ. Γεν. Διευθυντὴς ΑΣΔΤ, δ ὅποιος ἀνέπτυξε τὴν σπηλαιολογικὴν δρᾶσιν του. ‘Ο κ. Ν. Παπάκης Γεωλόγος ΕΘΙΓΜΕ ἀνέπτυξε τὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν καὶ τὴν δραστηριότητά του ὡς Γεωλόγου-Τδρολόγου. ‘Ο κ. Β. Κωνσταντινόπουλος, Δημοσιογράφος - λογοτέχνης,

ήσχολήθη μὲ τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Ι. Πετρόχειλου, ἐνῶ ὁ καλλιτέχνης θεάτρου κ. Γ. Μετσόης ἀπήγγηλε ποιήματά του.

‘Ο κ. Δ. Βασιλᾶς ἀθλητίατρος διεπραγματεύθη τὴν δρειβατικήν, ἀναρριχητικὴν καὶ φυσιολατρικὴν ἐπίδοσίν του. ‘Ο κ. Η. Σταματιάδης Πρόεδρος τοῦ Φ.Σ. «ΠΑΝ» ἀνέπτυξε τὴν συμβολὴν του εἰς τὸ ἔργον τοῦ Συνδέσμου καὶ τὴν δρᾶσιν του ὡς φυσιολάτρου.

Τέλος ἡ κ. Ἀννα Πετροχείλου, σύζυγος τοῦ ἐκλιπόντος, ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τοὺς τιμήσαντας τὴν μνήμην τοῦ συζύγου της.

## ‘Ομιλία ἐπιμνημόσυνος γιὰ τὸν Γιάννη Πετρόχειλο

### I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Δίκαιων τὴν τιμὴν τῆς μνήμης διδόσθαι τῷ τὴν ἀρετὴν τῆς ἐπιστήμῃ καὶ τοῦ καλοῦ ἀσκήσαντι».

Πανάρχαιος λοιπὸν λόγος νὰ τιμῶνται οἱ γυμνασίαρχοι τῆς ἀρετῆς. Μνήμη δικαίου καὶ ἐγκαμίων καὶ χρέος ὅσων ἐπιζοῦν πρὸς τοὺς ἀναπτυμένους εἰς τὰ Ἡλύσια τῆς θείας μακαριότητος ἀποτελεῖ ἡ σημερινή μας συγκέντρωση.

‘Ο ἀπὸ δόλους μας τιμώμενος εἶναι ὁ ἔξαιρετος ἐπιστήμων καὶ κατὰ προνομιακὴ παραχώρησι τῆς φύσεως ἀγαθός, ὁ Γιάννης Πετρόχειλος. “Ἄσ τὸν γνωρίσωμεν καὶ μεταθανάτια, ἔστω καὶ ἀν πέρασαν 15 χρόνια ἀπὸ τὴν μετάστασί του στὸν αἰώνιο τοῦ ‘Τ περιέργαστον ταντοντα».

Καὶ τώρα ὅπως καὶ στὰ παληὰ οἱ λόγοι ποὺ θ' ἀκουούμενον θὰ εἶναι λόγοι ἀναφερόμενοι σὲ ἔργα σοφίας, ὑποδείγματα, ποὺ χαράζουν τοὺς προσανατολισμοὺς πρὸς τὰ «πρέποντα».

Θὰ θυμηθῶ καὶ πάλι τὸν Πλατωνικὸν Μενέξενο σὲ μιὰ διδασκαλία ἥθους

«Ἐργων εὖ πραχθέντων, λόγῳ καλῶς ορθέντι μνήμη καὶ πόσμος γίγνεται τοῖς πράξεσι παρὰ τῶν ἀκουσάντων».

### II. ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

Μιὰ σύζευξι δύο τόπων ἔφερε στὴν ζωὴν τὸν Γιάννη Πετρόχειλο, εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς ἀξέχαστες Ἑλληνικὲς πατρίδες, ἡ Ἱωνίδα πολιτεία τῆς Σμύρνης, καὶ τὰ Κύθηρα, τὸ πανέμορφο νησὶ τῆς θεᾶς τοῦ κάλλους καὶ τῆς γονιμότητος τῆς Κυθήριας Ἀφροδίτης.

Στήν Σμύρνη γεννήθηκε ο Γιάννης Πετρόχειλος τὸ 1900, ἀπὸ γονεῖς, ποὺ προήρχοντο ἀπὸ τὰ Κύθηρα. Πῶς νὰ μὴν πλημμυρίσῃ τότες ἀπὸ τὸ ἀπροσμέτρητο γαλάζιο κάλλος ἡ ψυχὴ τοῦ γεννήματος τῆς Σμύρνης καὶ πῶς νὰ μὴ δεχθῇ ὁ νοῦς καὶ τὸ πνεῦμα του τὸ φῶς τοῦ λαμπεροῦ καὶ αἰθρίου οὐρανοῦ τῆς Ἑλλάδος!!

'Η προνομιακὴ φύσι τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου γρήγορα ἔξανθισε καὶ καρποφόρησε καὶ τὸν ἀπέδωσε στὴν ζωὴ μὲ ἀπαράμιλλη γονιμότητα πνεύματος καὶ ἀσυνήθη σὲ ἔκτασι δραστηριότητα. Τίς ἐγκύλιες σπουδές ἀκολούθησαν οἱ πανεπιστημιακές στὴν Φυσικομαθηματικὴ Σχολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου. Μεγάλα καὶ ἔξαίρετα τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ σπουδαστῆ, ἀλλὰ καὶ τὰ χρόνια δύσκολα. Οἱ ἀνάγκες τῆς ζωῆς ἐπέβαλαν στὸν σπουδαστὴ τὴν ἐργασία γιὰ τὴν ἀντιμετώπισίν τους καὶ ὁ φοιτητὴς Γιάννης ὑπηρετοῦσε τοὺς δύο σκοποὺς τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἐργασίας σὰν ὑπάλληλος στὴν ὑπηρεσία τῶν Τ.Τ.Τ.

Τὸ 1921 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἀπεροίτησε ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ἀποκομίσας τὸ γέρας τῶν μόχθων του, τὸ πτυχίον.

Στὰ χρόνια τῆς Πανεπιστημιακῆς φοιτήσεως ἐσημειώθη, μιὰ διακοπή, ἔνα διάλειμμα στὶς σπουδές του. Τὸ διάλειμμα αὐτὸ συνδέει τὸν Γιάννη μὲ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα χρέος του, ποὺ εύρογκα τὸ ἔξετέλεσε.

"Τοτερα ἀπὸ τὴν ἐπάρατη Μικρασιατικὴ περιπέτεια ὁ Γιάννης Πετρόχειλος διαδρίσθη χημικὸς στοὺς σιδηροδρόμους τῆς Πελοποννήσου, ὡργάνωσε τὸ Χημεῖο τῆς ὑπηρεσίας καὶ τὸ διηγύθυνε ὀλόκληρη τετραετία.

'Η τύχη — θὰ ἔλεγα καὶ ἡ ἐν «τοῖς μυχίοις πνεύματος καὶ ψυχῆς πίστις» ἔφερε τὸν Γιάννη Πετρόχειλο τὸ 1930 Καθηγητὴ στὸ Γυμνάσιο τῆς πατρίδας τῶν γονιῶν του, ἐκεῖνο τῶν Κυθήρων. Ἐδῶ ἐστήθη τὸ ὄρόσημο τῆς κατοπινῆς του ἔξελιξεως.

'Απὸ ἐδῶ ἡ ἀφετηρία γιὰ τὴν κάθε πρόοδο.

Οἱ πνευματικὲς ροπές καὶ ἀνησυχίες τοῦ Γιάννη τὸν ἐρέθιζαν σὲ πλατύτερο σπουδαστικὸ δρίζοντα.

Τὸ 1932 συνδέουν τὸ Γιάννη Πετρόχειλο δύο μεγάλα γεγονότα, τὰ ὡραιότερα σύνδυμα τῆς ζωῆς του. Είναι ὁ γάμος του μὲ τὴν "Αννα ἀχώριστο ἀπὸ τότε καὶ καθολικὰ ἀρωσιωμένο σύντροφο τῆς ζωῆς του, καὶ ἡ ἐπιτυχία του σὲ διαγωνισμὸν ὑποτροφίας τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας γιὰ σπουδές στὴν ἀλλοδαπή. Τὸ Παρίσιο ήταν ὁ τόπος τῶν σπουδῶν του ποὺ ἐκράτησαν ὀλόκληρη τριετία, ἅμα Ἐληξε εύτυχης καὶ ἀποδοτικὸς ὁ ἀνώτερος σπουδαστικὸς κύκλος, ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ξαναγύρισε στὴν δημόσια θέσι του, στὸ Γυμνάσιο τῶν Κυθήρων καὶ ὑπηρέτησε σ' αὐτὸ 1937.

Τώρα διώρας ὁ Γιάννης Πετρόχειλος είναι εὐδότατα ἔξωπλισμένος ἐπιστημονικὰ καὶ εἰδικευμένος στὴν Φυσικὴ Γεωγραφία καὶ τὴν Γεωλογία.

'Ἐκεῖ στὰ Κύθηρα ἀπέδωσε ὁ Γιάννης εὐγενικὸ τροφεῖο «πρός τὰ ἡθικά του

χρέει καὶ σχεδίασε καὶ συνέταξε τὸν πολιτικὸν καὶ γεωλογικὸν χάρτη τοῦ νησιοῦ του». Ἐκεῖ ἔξερεύνησε σπηλαιολογίκὰ τὸ νησί, προδόν δὲ τῶν ἔρευνῶν του ἦταν ἡ ἀνακάλυψι άπολιθωμένου ὅστοῦ τοῦ «Elephas Antiquus» γιὰ τὸν δόποιο ἔκαμε σχετικὴν ἀνακοίνωσιν στὴν Γεωλογικὴν 'Τπηρεσία τῆς Γαλλίας, τῆς δοπίας ἦταν μέλος.

Ἄπὸ τὸ Κυνήριο ὁρόσημο τοῦ 1937 ἔξεκίνησε ἡ πολύπλευρη ἐπιστημονικὴ δραστηριότητά του, ἡ δοπία ἔμελλε νὰ τὸν ἀναδείξῃ «Οὐδενὸς δεύτερον». Τὸ 1937 δὲ Γιάννης Πετρόχειλος μετετέθη καθηγητὴς στὸ Γυμνάσιο τῆς Ἀνδρου. Καὶ ἐκεῖ ὁ χρόνος δὲν ἔφευγε ἀχρησιμοτοίητος. Μιὰ κρυφὴ λαλιά-προσταγὴ ἤχουσε στ' αὐ-



‘Ο κ. Δ. Παπ.δῆμος, επίιμο. Γ. Διευθ.ΑΣΔΥ, μέλ.ς τοῦ Συμβ.υλίου τῆς Ε.Σ.Ε., δμιλεῖ διὰ τὴν σπηλαιολ.γικὴν δρα.τιηοιδ.ητα τοῦ ἐκλιπόντος.

τιὰ του «Χρόνου φείδου» καὶ καθὼς δὲν ἦταν σπάταλος τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ χρόνου, δὲ Γιάννης συνέχιε ἀκαταπόνητα μελέτες καὶ ἔξερεύνήσεις. ‘Τστερα ἀπὸ τὰ γυμνασιακά του καθήκοντα τὸν παραμόνευε ἔνα «ἐργάδες πρόγραμμα». ‘Απόθεμα τῆς παραμονῆς του στὴν Ἀνδρο ἦταν ἔνας ἐκτεταμένος κύκλος μελετῶν ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἀντικειμένου. ‘Η κακὴ τύχη δὲν εύνόησε νὰ γνωρίσουμε τοῦτο τὸ ἀπόσταγμα τῆς ἐπιστημοσύνης καὶ ἐργασίας. ‘Ο βομβαρδισμὸς τῆς Ἀνδρου κατὰ τὸ 1943 ἀπετέφρωσε τὴν οἰκίαν του καὶ ψυσικὰ μέσα στὶς φλόγες καὶ ταῦς καπνοὺς τῶν ἔρευτίων ἀφανίσθηκαν διὰ την πολύτιμο εἶχε ὁ ἐπιφανῆς ἐπιστήμων καὶ συλλέκτης, Βιβλιοθήκη πλούσια, πλούσιες συλλογές δργάνων κ.λ.π.

'Από τὴν Ἀνδροῦ ὁ ἀκούναστος δάσκαλος τῆς Παιδείας Γιάννης Πετρόχειλος μετετέθη στὴν Ἀθήνα καὶ ἐτοποθετήθη Καθηγητὴς στὴν Εὐαγγελικὴ Σχολὴ τῆς Νέας Σμύρνης. Στὴ νέα του θέσι οἱ πνευματικές του ἀνησυχίες τὸν ἔκαμαν Καθηγητὴ σὲ Νυκτερινὰ Γυμνάσια καὶ σὲ Φρονοντιστήρια προπαρασκευαστικὰ μεταγυμνασιακῶν σπουδῶν.

Τὸ 1950 δ Γιάννης Πετρόχειλος ἰδρυσε τὴν Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἐταιρεία καὶ χρημάτισε πρόεδρος τῆς ἕως τὸν θάνατό του (Φεβρουάριος 1961). Μὲ τὴν πάντα φωτισμένη ήγεσία του δ Γιάννης Πετρόχειλος ἀνέδειξε τὸ δημιούργημά του πρωτοπόρῳ Σπηλαιολογικῷ Ὁργανισμῷ, ὃ ὅποιος καὶ ἀπόχτησε ἔξεχουσα τιμητικὴ θέσι στὴν Διεθνὴ Σπηλαιολογικὴ Οἰκογένεια.

Τὸ ἔτος 1951 δ Γιάννης Πετρόχειλος μὲ πλήρῃ τὸν σάκκο τῶν ἐπιστημονικῶν του εἰδικῶν ἐφοδίων μετετάγη στὸ ὑπουργεῖο Βιομηχανίας καὶ κατὰ συνέχεια καὶ συνέπεια στὸ Ἰνστιτοῦ τοῦ Γεωλογίας καὶ Ἐρευνῶν. Τοῦ εἰδώλου τὸν προετοίμασαν οἱ τριετεῖς μεταπτυχιακὲς σπουδές του τῆς ἀλλοδαπῆς.

### III ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΔΡΑΣΙ ΤΟΥ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

- α) Τὸ 1937 δ Γιάννης Πετρόχειλος ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτο ἐπιστημονικό του σύγραμμα μὲ τὸν τίτλο «Γεωτεκτονική».
- β) Τὸ 1948 ἔνα δεύτερο ἐπιστημονικὸ σύγγραμμα ἔρχεται στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Εἶναι ἡ «Ἀνδρόγανος καὶ Ὁργανικὴ χημεία».
- γ) Ἀκολουθεῖ δμως ἀπὸ τὸ 1954 μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 1960, ἔνας εὐρύτατος κύκλος ἐπιστημονικῶν ἔργασιῶν καὶ μελετῶν ἀνάμεσα στὶς ὅποιες περιλαμβάνονται:
  1. 47 ὑδρογεωλογικὲς μελέτες διαφόρων πόλεων, οἰκισμῶν κλπ.
  2. 4 μελέτες ὑδρεύσεως (Θηβῶν, Χαροκοπίου Μεσσηνίας, Ἡρακλείου Κρήτης, Περιάματος Ρεθύμνου).
  3. 34 μελέτες κατολισθήσεων.
  4. 3 μελέτες γεωτρήσεων (όδοῦ Πατησίων, έδοῦ Ιωνίας καὶ Σιδ. Σταθμοῦ Λαρίσης).
  5. 2 μελέτες μετατοπίσεως οἰκισμῶν.
  6. 2 μελέτες ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων εἰς σπήλαια Πετραλώνων Χαλκιδικῆς.

«Ολες οἱ μελέτες ποὺ κατωνομάσθηκαν προηγουμένως ἀνήκουν στὰ χρόνια ὑπηρεσίας του στὸ Ἰνστιτοῦ Γεωλογίας καὶ Ἐρευνῶν ὑπεδάφρους. Ἐδικὲς μελέτες ποὺ τὶς κατατάσσω στὸν συγγραφικὸν τομέα τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου εἶναι καὶ οἱ ἔξης:

1. «Συμβολὴ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν τεταρτογενῶν χρόνων εἰς τὴν Ἀττικήν».
2. *Sur le rôle de discontinuité de roches à la Spéléologie et à la Circulation des eaux Karstiques.*
3. 'Ακόμα θὰ χαρακτηρίσω ὡς πολύτιμο συγγραφικὸν ὑλικὸν καὶ δλες τίς ἐπιστημονικὲς ἀνακοινώσεις ποὺ ἔγιναν εἰς τὰ σπηλαιολογικὰ συνέδρια ἀλλοδαπῆς καὶ οἱ δοποῖες θὰ καταχωρηθοῦν καὶ θὰ ἀναφερθοῦν στὸν ἀντίστοιχο τομέα. Τελικὰ τὸ συγγραφικὸν δαιμόνιο τοῦ τιμωμένου ἀπαντᾶται: α) Στὸ Δελτίο τῆς Ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρείας, ὅπου ἔχει δημοσιευθῆ μεγάλος ἀριθμὸς σπηλαιολογικῶν ἔρευνῶν καὶ μελετῶν του καὶ
- 6) Σὲ περιῳδικὰ τῶν ἐκδομικῶν Σωματείων τῆς Ἑλλάδος, σὲ σκοποὺς τῶν δοποίων ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἥταν πάντα πρόθυμος ἀπηρέτης καὶ ἐργάτης ἀκούραστος.

Καταλείδα τοῦ ἔργου τοῦ συγγραφέα ἥταν καὶ ἡ καθιερωθεῖσα γιὰ πρώτη φορὰ στὸ δελτίο τῆς ΕΣΕ «Ἡ Σπηλαιολογικὴ Ὁρολογία», ἡ ὁποία καὶ δημοσιεύεται ἀγγλιστὶ μὲ τὸν τίτλο «The Speleological Terminology».

#### IV ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

Ἡ δεκαετία 1950—1960 παρουσιάζει τὴν ἀνοδικὴν καὶ μέσα σὲ θριάμβους ἔξελικτικὴ πορεία τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου. Εἶναι πλέον ὁ Διεθνῶς ἀναγνωρισμένος ἐπιστήμων εἰς τὴν εἰδικὴν ἐπιστήμην τῆς Σπηλαιολογίας. Πάροντες μέρος σὲ δλα τὰ διεθνῆ σπηλαιολογικὰ συνέδρια καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς διευθής ἐπιστημονικὴ αὐθεντία γιὰ τὶς ἐπιστημονικὲς του ἀνακοινώσεις. Ὁ Γιάννης Πετρόχειλος εἶναι πλέον ὁ ἐπιστήμων τοῦ κύρους.

Τὸ 1957 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἔξελέγη μέλος τῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν Σποδὴ τῶν μεταβολῶν τῆς Θαλάσσης καὶ τὸ τεταρτογενὲς καὶ περιελήφθη στὴν ἐπιστημονικὴ κρουαζέρα τοῦ Πανεπιστημίου Κολούμβια τῶν ΗΠΑ μὲ συμμετοχὴ ἀπὸ μέρους τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωλογικῶν Ἐρευνῶν Τπεδάφους, τοῦ Geological Observatory of Columbus University καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ Istituto Palaeontologico Umano di Roma.

Ἡ Κρουαζέρα ἔγινε μὲ τὸ πλοϊον «VEMA» διατεθὲν ἀπὸ τὰς ΗΠΑ καὶ ἀπὸ Ἑλληνικῆς πλευρᾶς ἔρευνήθηκαν οἱ ἀκτὲς ἀπὸ Ἀμβρακικοῦ Κόλπου μέχρι Μεσσηνιακοῦ, ἀπὸ Γαλαξείδιον μέχρι Περαχώρας καὶ ἡ Καρστικὴ περιοχὴ τῶν Μεγάρων.

Οἱ ἔρευνες αὗτὲς εἶχαν ἀντικείμενο ὠκεανογραφικό, γεωλογικό, ὑδρογραφικό. Ἀπὸ ἀπόψεως ξηρᾶς οἱ ἔρευνες ἀναφέρονται σὲ ἐπίπεδο γεωσπηλαιολογικό, βιοσπηλαιολογικό καὶ ἀνθρωποσπηλαιολογικό.

Τὸ ἔτος 1958 τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν διέθεσε στὸν ἔρευνητὴν Γιάννη Πε-

τρόχειλο τὸ σκάφος Ἀλκυώνη γιὰ τὴν συνέχισι τῶν ἐρευνῶν του ἀπὸ τὶς δύοιες προηγματικές ἐπιστημονικὲς ἀποκαλύψεις διεθνοῦς ἐνδιαφέροντος.

Στὴν δεύτερη αὐτὴ Κρουαζιέρα ἀντικείμενο τῆς ἀποστολῆς ἦταν ἡ μελέτη τῶν ἀκτῶν τῆς νοτίας Πελοποννήσου καὶ τῆς βορείας Κρήτης.

‘Απὸ τὸ 1955 καὶ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 1959 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος μὲ τὴν ἀμεσητικὴν συνεργασίαν τῆς συζύγου του “Αννας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὶς ἐμπνεύσεις καὶ θερμές παρορμήσεις τις, ὥλοντλήρωσε τὸ σύνολο τῶν ἐργασιῶν ὅρεινῆς χαρτογραφήσεως, διειθετήσεως καὶ ἀξιοποίησεως τοῦ σπηλαίου Περάματος τῶν Ιωαννίνων.

Τὸ 1957 καὶ μὲ τὸ ᾓδιο καὶ ἀδιάπτωτο πνεῦμα συνεργασίας τῆς συζύγου του “Αννας, ὁ ἀκάματος ἐρευνητῆς συνέχισε τὶς ὑδροσπηλαιογικὲς μελέτες του εἰς τὰ σπήλαια Λυροῦ Μάνης, τὴν Γλυνάδα ἢ Βλυχάδα καὶ τὴν Ἀλεπότρυπα. Εἰς τὴν Ἀλεπότρυπα ἡ ἐρευνα διεπίστωσε τὴν μεγάλη προϊστορικὴ ἀξία τοῦ σπηλαίου ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔριτρηνα τῶν εὑρημάτων του (ἀγγεῖα, ἀνθρώπινα κρανία τοῦ τύπου τῆς «Χαμαμετωπίας» κ.λ.π., ἀλλὰ καὶ ἡ Γλυνάδα προσέφερε τὴν ἐπιστημονικὴν της συμβολήν. ‘Ανακαλιτρέντα δοτᾶ ἔχαρακτηρίσθηκαν ἀπὸ τὸν καθηγητὴν τοῦ Ινστιτούτου τῆς ἀνθρωπίνης Παλαιοντολογίας Ρώμης κ. Cardini ὡς ἀνήκοντα σὲ προϊπποπόταμο καὶ προθοῦ.

Τὸ ἔτος 1959 συνδέει τὸν Γιάννη Πετρόχειλο ἡ ἀνακάλυψι τοῦ μεγάλης τουριστικῆς ἀξίας σπηλαίου τοῦ ‘Αγίου ‘Ανδρέου Καστανιᾶς Βιῶν. Τὸν ᾓδιο χρόνο δὲ ἀξέχαστος ἐρευνητῆς ἐπωγματοποίησε σπηλαιολογικὲς ἐρευνες καὶ ὑδρολογικὲς μελέτες στὴν Κεφαλληνία καὶ Χαλκιδική, ὅπου ἀνεῦρε σπουδαῖα ἀποικιώματα ζώων, ὅπως ἐνὸς λέοντος κ.λ.π. στὸ σπήλαιο τῶν Κόκκινων Πετρῶν. Οἱ ἐρευνες τοῦ ἐπιφανοῦς ἐρευνητοῦ συνεχίσθηκαν στὴν περιοχὴ Βάλτου Αἰτωλοακαρνανίας δῆμου καὶ κατέβηκε στὸ μεγαλύτερο σὲ βάθος, γνωστὸν ὡς τότε, 168 μέτρα βαθύαρχο «Αγκάθι». Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1959 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἀσχολήθηκε ἐνα δύμηνο μὲ ὑδρολογικὲς μελέτες στὴν περιοχὴ Ήρακλείου Κρήτης. Οἱ μελέτες αὗτες συνέθεσαν τὸ κύρινο ἄσμα τῆς ζωῆς του. ‘Ακολούθησε ὁ θάνατός του στὶς 11 Φεβρουαρίου 1960.

‘Ο στατιστικὸς ἀπολογισμὸς τῆς σπηλαιολογικῆς πολυχρόνιας ἀσχολίας τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου συγκροτεῖται ἀπὸ 500 ἐρευνηθέντα καὶ περιγραφέντα σπήλαια. Στὸ καταπληκτικὸν αὐτὸν ἔργο ἀμεσητικὴ συνεργάτις ἐμπνέουσα καὶ ἐρεθίζουσα μοῦσα ἦταν ἡ ἀγαπημένη καὶ ἀχώριστη σύντροφός του ‘Αννα.

#### Ν ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Τὸ 1949 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἐπῆρε μέρος στὴν πρώτη Διεθνὴ σπηλαιολογικὴ συγκέντρωσι (Réunion Spéléologique internationale), ποὺ ἔγινε στὴν πόλι Valance τῆς Γαλλίας. Στὴν συγκέντρωσι αὐτὴν ἐπῆγε μὲ τὴν διπλῇ ἰδιότητα,

ώς έκπρόσωπος τοῦ τουριστικοῦ σωματείου «Πάν» καὶ ως έκπρόσωπος τοῦ ίπουργείου Παιδείας.

Εἰς τὴν συνάντησι τῆς Valance ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἐκέρδισε τὸ χρῖσμα τοῦ Διεθνοῦς Σπηλαιολόγου καὶ ἐξελέγη μέλος τῆς δικταμελοῦς ἐπιτροπῆς ποὺ τὴν συγκρότησαν αρατικοὶ ἀντιρρόσωποι τῶν χωρῶν ποὺ εἶχαν μετάσχει μὲν σκοπὸ τὴν μελέτη τῶν σπηλαιολογικῶν μορφῶν.

Εἰς τὴν Valance ὁ Πετρόχειλος ἐπεσκέρθη σπήλαια διειθετημένα γιὰ τουριστικὴ ἐκμετάλλευσι ὅπως τὰ σπήλαια Padirac, Oegnac, Aven Armand καὶ ἐμελέτησε τίς ἔφαρμοιδίμενες μεθόδους ἐκμεταλλεύσεως. Ἐκεῖ ἀκριβῶς διεπίστωσε πῶς στὴν Ἑλλάδα ἔλειπε τὸ ὄργανο προσθολῆς τοῦ Σπηλαιολογικοῦ πλούτου τῆς χώρας καὶ ἐνεπνεύσθη τότε τὴν ίδρουσι τῆς ἑλληνικῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρίας ΕΣΕ. Ἡ ἐμπνευσί του ἐπραγματοποιήθη τὸ 1950.

Τὸ 1950 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος πῆρε μέρος στὸ IV Congresso Nazionale di Speleologia ποὺ συνῆλθε στὸ Bari τῆς Ἰταλίας τὸν Ὁκτώβριο τοῦ 1950.

Τὰ ἔτη 1953 - 1954 ἔλαβε μέρος ὁ Γιάννης Πετρόχειλος εἰς τὸ 1st Congrès International de Spéléologie ποὺ ἔγινε στὸ Παρίσι κατὰ τὶς 7—12 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1953. Εἰς τὸ συνέδριο αὐτὸ ὁ Πετρόχειλος ἐκάμε τὶς ἑξῆς ἀνακοινώσεις του:

- a) Quelques formes Concrétionnelles Rares, observées dans les Grottes de la Grèce. Περιεχόμενο αὐτῶν τῶν μορφῶν ἦταν: σφαιροειδεῖς σταλακτῖτες, δίσκοι σταλακτιτικοί, δίσκοι δύο διφερών, σφαιρίδες ἀπὸ ἀσθεστίτη καὶ ἀμμώδης ἀσθεστίτης.
- b) Les facteurs de la variation de l'importance des Concrétions et de leurs formes dans les Grottes.

i) «Ἡ ίστορία τοῦ τεταρτογενοῦς τῆς Χερσονήσου Μάνης».

Δεῖγμα τῆς μεγάλης ἐκτιμήσεως ποὺ ἀπέλαμβανε ἀπὸ τὴν Διεθνῆ Σπηλαιολογία ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἀποτελεῖ καὶ ἡ πρόσκλησι καὶ τριλογεία του ἀπὸ τὴν Γιουγκοσλαβικὴ σπηλαιολογικὴ Ἐταιρία τῆς Λιουμπλιάνας. Τοῦ ἐδόθη ἡ εὐχαριστία νὰ ἐπισκεψηθῇ τὸ περίφημο σπήλαιο τῆς Postojna.

Τὸ ἔτος 1954 ὁ Γιάννης Πετρόχειλος πῆρε μέρος στὰ σπηλαιολογικὰ συνέδρια τῆς Αὐστρίας ποὺ ἔγιναν στὴν Bievnai καὶ Sáltsystemouργκ. Οἱ σύνεδροι εἶχαν τὴν εὐκαιρία καὶ τὴν δυνατότητα νὰ ἐπισκεφθῶν τὰ παγωμένα σπήλαια τοῦ Dachstein (περιοχὴ Gmunden) καὶ Tantal Hölle. Τὸ σπήλαιο Tantal εὑρίσκεται στὸ Tenengebirge (ύψομ. 2.950) καὶ εἶναι γνωστὸ μὲ τὴν ὀνομασία Riesen Höle. Ἀπὸ τοὺς 60 συνέδρους μόνον 8 πῆραν μέρος στὴν ἐπίσκεψη τοῦ σπηλαίου Tantal καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καταλέγεται τὸ ζεῦγος Πετρόχειλου. Μεγαλειώδες τὸ σπήλαιο Tantal μὲ ἔνα βάθος 400 μέτρων καὶ μῆκος διαδρόμων 8.600 μ. Τὸ ζεῦγος Πετρόχειλου ἔξωπλισμένο μὲ ἥρτια καὶ πλήρῃ ὀρειθαϊκῇ ἐξάρτησι διέμεινε τρεῖς μέρες

μέσα στὸ σπήλαιο, εἶχε δύο διανυκτερεύσεις ἐκεῖ μὲν ὑγρασία 100 βαθμῶν καὶ θερμοκρασία 0.

'Ακολούθησε ἡ συμμετοχὴ τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου εἰς τὸ VIII Congresso Nationale ποὺ ἔγινε στὴν πόλιν Como τῆς Ἰταλίας. Στὸ συνέδριο αὐτὸ ὁ Πετρόχειλος ἔκαμε τὴν ἀνακοίνωσί του: "Sur les relations de la morphologie des Grottes et le Climat". Ἡ ἀνακοίνωσι αὐτὴ ἔχαρακτηρίσθη σὰν ἐπιστημονικὸς θρίαμβος.

'Ο ίδιος Γιάννης Πετρόχειλος ἐπῆρε μέρος στὸ V Συνέδριο τετρατογενοῦς «I.N.Q.U.A.» τῆς Βαριάς εν τῆς Ἰσπανίας διόπου καὶ ἀνεκοίνωσε δλες τῆς ἐργασίες του στὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τοῦ Τετρατογεναῖς.

Νέα ἀνακοίνωσί του ἦταν: «Subdivisions Stratigraphiques du Quartenaire en Grèce au moyen des dépôts de Grottes.

Εἰς τὸ ίδιο Συνέδριο ἔκαμε ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἀνακοίνωσι γιὰ τὴν Σπηλαιοϊαὶ Ἀρκτοῦ τοῦ σπηλαίου Περιστράτος Ἰωαννίνων οὗτος σὲ συσχετισμὸ μὲν παλαιότερῃ ἀνακοίνωσί του στὴν Γαλλικὴ Γεωλογικὴ Έταιρία ἀφορῶσα τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Elephas Antiquus.

'Η τελευταία διεθνὴς παρουσία τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου ἦταν εἰς τὸ II Congrès International de Spéléologie στὴ Βαριά τῆς Ἰταλίας. Εἰς τὸ Συνέδριο αὐτὸ ὁ Γιάννης Πετρόχειλος ἀνεκοίνωσε τὴν μελέτη του «Ἐπὶ τῆς ἡλικίᾳ τῶν Ἑλληνικῶν Σπηλαίων» καὶ κατέθεσε πρότασι καθιερώσεως διεθνῶν διακριτικῶν σημείων εἰς τὰσχέδια τῶν Σπηλαιών.

Γιὰ τὴν μεγάλη συμβολὴ του στὴν Ἐπιστήμη τῆς Σπηλαιολογίας, ἐκείνη τοῦ ἀνταπέδωσε δύναμαστικὸς τιμητικὸς τίτλος μὲ εἰδικὴ δρολογία σπηλαιοθίλων ἐντόμων ὡς τῶν: Dolichopoda Petrochilos, Acteoniscus Petrochilos, Ansenius Petrochilos. κ.λ.π.

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Μὲ κάθε δυνατὴ σύνοψι προσπάθησα νὰ σκιαγραφίσω, τὴν μεγάλη, ἀξέχαστη, ἀξεπέραστη καὶ ἔξεχουπα προσωπικότητα ἐνὸς ἀκτινοθόλου ἐπιστήμονος καὶ ἀνθρωπιστοῦ, τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου, ποὺ δόγμα στὴ ζωὴ του καθώρισε τὴν ἀρετὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐργασίας.

Τώρα θὰ σᾶς πῶ τὰ τελειταῖα μου γιὰ κεῖνον λόγια.

'Ο Γιάννης Πετρόχειλος γεννήθηκε μὲ τὸ ρόδινο φῶς τοῦ αὐγερινοῦ καὶ ἔδυσε μὲ κεῖνο τὸ χρυσόριωτο τοῦ Ἀποσπερινοῦ. Καὶ ἐπειδὴ μὲ συγκινοῦν τὰ παληὴ ἐπιγράμματα συγχωρῆστε μου νὰ ἀπαγγελῶ ἐναὶ Πλατωνικὸ ἐπίγραμμα, ποὺ λέει καὶ γράφηκε ἀπὸ τὸν Φιλόσοφο γιὰ τὸν Γιάννη Πετρόχειλο.

«Ἀστὴρ πρὸ μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν Ἐῶος νῦν δὲ θανῶν λάμπεις  
Ἐσπερός ἐν φθιμένοις».

## Ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Ν. Παπάκη

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἄντιμετωπίζοντας τὴν ζωὴν ἐνὸς πολυπύνθετου καὶ διγμιούργικοῦ ταλέντου ὅπως ἡταν ὁ Γιάννης Πετρόχειλος, ἀντιμετωπίζομε τὸν ἄνθρωπο ποὺ δὲν ἔπαισε ποτὲ νὰ ἐργάζεται ἐντατικά, νὰ κινήται σ' δλους τοὺς προσιτοὺς χώρους, νὰ δρᾶ δπου εἶχε τὴν εὐκαιρία.

Δὲν τὸν ίκανοποιεῖ ἡ ἀρχικὴ του ἑπαγγελματικὴ δραστηριότητα καὶ μὲ κίνητρο τὴν ἀγάπη του στὴ γῆση προσανατολίζει τὰ πνευματικά του ἐνδιαφέροντα στὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες, σπουδιῶσει στὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ ἐν συνεχείᾳ στὴ Σορβόννη. Πιστεύει δτὶ οἱ Πανεπιστημιακὲς Σπουδὲς μὴ τοῦ δώσουν ἀπάντησιν στὰ ἐρωτήματα ποὺ ἀδιάκοπα τοῦ γεννιοῦνται. Θέλει νὰ καταλάβῃ καὶ νὰ ἔξηγήσῃ τὸ περιβάλλον του. Οἱ πέτρες καὶ τὰ χώματα, τὰ ποτάμια καὶ οἱ λίμνες, οἱ θάλασσες καὶ τὰ βουνὰ τοῦ κρύθουν μυστικά.

Οσο ἡ φυσιολατρία του τὸν φέρνει πιὸ συχνὰ καὶ πιὸ κοντιά στὸ ὑπαιθρότοσον βρίσκει στὸ περιβάλλον αὐτὸ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον. Στὴν ἀρχὴ τὸ ἐνδιαφέρον του ἀπὸ ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς ἀπλώνεται σ' δλο τὸ πλάτος ποὺ καλύπτουν οἱ φυσικὲς ἐπιστῆμες. Μὲ καταπληκτικὴ ζωντάνια καὶ ἀντοχῇ παρακολουθεῖ γεωλογία, γεωγραφία, βοτανικὴ βιολογία.

Οταν ὑστερεῖ ἀπὸ μακρινὴ πορεία τὰ ἐνδιαφέροντά του ἔχουν σχεδὸν μοναδικὸ ἀντικείμενο τὴν ἔρευνα τῶν Ἑλληνικῶν σπηλαίων, τότε καινούργιο φῶς χύθηκε στὸν δρόμο του καὶ καινούργιοι ἐνθουσιασμοὶ φανερώθηκαν. Σ' αὐτὸν τὸν δρόμο ἔμεινε χωρὶς παρεκκλίσεις. Ἡ γεωλογικὴ ἔρευνα τῶν Ἑλληνικῶν σπηλαίων εἶναι δχὶ μόνον δύσκολο καὶ σκληρὸ δρόγο ἀλλὰ χρειάζεται καὶ συμπαράστασι συνοδοιπόρων. Πολὺ περισσότερο δτὰν αὐτὸς ποὺ καταπιάνεται μ' αὐτὸν τὸν ἀθλὸ ἔχει ἀποφασίσει νὰ ἀνυψώσῃ τὴν σπηλαιολογία ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ ἀθλήματος ποὺ βρισκόταν τότε σὲ τομέα ἐπιστημονικῆς ἔρευνης. Μ' δποιο σπήλαιο καταπιάνεται νὰ ἔρευνηση δ Πετρόχειλος ἢ οἱ συνεργάτες του, ἡ μελέτη ἀρχίζει ἀπὸ τὴν γεωλογικὴ ἔρευνα.

Αὐτὴ ἡ πορεία ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ δδοιπόρους μὲ τὴν ἰδεολογία τοῦ ἀναχωρητῆ, τὴν ἀνιδιοτέλεια τοῦ ἀγωνιστῆ, τὸν φανατισμὸ τοῦ ἰδεολόγου καὶ τὸ πεῖσμα τοῦ ἱεραποστόλου. Ἡ σύνθεσις δλων αὐτῶν τῶν σπανίων ἀρετῶν δίνει τὴν προσωπικότητα τοῦ Πετροχείλου.

Σταχυολογώντας τὸ συγγραφικὸ "Ἐργο τοῦ Πετροχείλου τὸν βλέπουμε νὰ ἐμφανίζεται μὲ τὴν «Γεωτεκτονική» (1937). Πρόκειται γιὰ ἀποδελτίωσι Πανεπιστημιακῶν παραδόσεων ποὺ ἄκουσε στὴ Σορβόννη. Ἐντυπωσιάζεται δ ἴδιος ἀπ' τὴν πολύτλοκη τὴν θαυμαστὴ δομὴ τῆς Γῆς καὶ βιάζεται νὰ κάνῃ κοινωνοὺς αὐτοῦ τοῦ θαύματος δσους μπορεῖ στὸ περιβάλλον του. 'Ακολουθεῖ μακρὰ περίοδος σιωπῆς, ἀλλ' δχι ἀδράνειας. Ἐμφανίζεται πολὺ λίγο μετὰ τὴν φασιστικὴ ἀπελευθέρωση μὲ

τὸ δημοσίευμα στὸ περιοδικὸ «Βουνό» γιὰ τὰ Βαρδούσια καὶ τὸν Κόρακα καὶ ἡ δεκαετία 1950—1960 ποὺ εἶναι ἡ τελευταία τῆς ζωῆς του δίνουν τὸ ἔργον τῆς ὀριμότητός του: 'Ἡ ἴστορία τοῦ τεταρτογενοῦς τῆς Χερσονήσου τῆς Μάνης. 'Ἡ σπουδὴ τῶν 'Τποδιαιρέσεων τοῦ Τεταρτογενοῦς εἰς τὴν Ἀττικήν. 'Ἡ σπουδὴ τῆς στρωματογραφίας τοῦ Τεταρτογενοῦς διὰ τῆς μελέτης τῶν σπηλαιολογικῶν εὐρημάτων. 'Ἡ ἀνακάλυψις ἀπόλιθωμάτων 'Ἐλέφαντος εἰς τὰ Κύθηρα καὶ τῆς Σπηλαίας "Αρκτού εἰς τὰ Πετράλωνα Χαλκιδικῆς καὶ τὸ Πέραμα τῶν Ιωαννίνων, εἶναι μιὰ ἀξιόλογη συγχρομδὴ πνευματικοῦ ἔργου. Συμπληρώνονται οἱ μελέτες τοῦ Τεταρτογενοῦς διὰ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Πετροχείλου εἰς τὴν δργανωθεῖσα ἔρευνα ἀπὸ τὸ Πανεπιστή-



'Ο κ. Ν. Πυπάκης, Γεωλόγος πορὸ τῷ ΕΘΙΓΜΕ, δμιλεῖ  
διὰ τὸ Γεωλογικόν ἐρ ον τοῦ Ι. ιετροχείλου.

μιο τῆς Κολούμπια εἰς τὰ Ἑλληνικὰ παράλια μὲ τὸ πλοϊο VEMA καὶ ἀργότερα εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς 'Τδρογραφικῆς 'Τπηρεσίας τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ μὲ τὸ πλοϊο 'Αλκυών. 'Ἡ μελέτη περιλαμβάνει τὰς μεταβολὰς τῆς στάθμης εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χῶρον.

Στὸν τομέα τῆς ἐφηρμοσμένης 'Τδρογεωλογίας ἀσχολήθηκε μὲ τὸ πρόβλημα ὑδρεύσεως 50 κοινοτήτων κατεσπαρμένων σ' ὅλη τὴν Χώρα. 'Ακόμη δὲ μὲ τὴν ὑδρευσιν τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν καὶ τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης. Στὸ πλαίσιο τῆς τελευταίης ἐργασίας τὸ 1960 ἐξήτασε κατ' ἀρχὴν τὴν δυνατότητα συλλήφθεως τῆς μεγάλης παρακτίου πηγῆς τοῦ 'Αλμυροῦ. Τὸ δύσκολο αὐτὸ πρόβλημα δὲν λύθηκε ἀκόμη παρὰ τὸν μεγάλο ἀριθμὸ ἐρευνητῶν ποὺ ἀσχολήθηκαν καὶ τὰ οἰκονομικὰ καὶ τεχνικὰ μέσα ποὺ διετέθησαν. Σὲ συνεργασία μὲ τὸν δμιλητὴ ἐρευνήθησαν οἱ ὑδρολογικὲς

δυνατότητες διημιουργίας ένδος ίπεδαιρικού φράγιατος μέσα στήν κοίτη τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ γιὰ τὸν ἐμπλούτισμὸ τοῦ δημιουργούμενού ἔκει ὑδροφόρου ὄρίζοντος καὶ τὴν συγκράτησιν μεγάλων ποσοτήτων νεροῦ χρησίμων γιὰ τὶς ἀρδευόμενες παλλιέργειες τῆς περιοχῆς.

'Ανεξάρτητα ἀπὸ τὴν μικρὴν ἢ μεγαλύτερην ἀξία τῶν μελετῶν αὐτοῦ τοῦ εἰδους φθάνοντας χαμηλὰ μέχρι τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προσβλήματος ὑδρεύσεως μιᾶς μικρῆς κοινότητος, δὲν πρέπει νὰ διαφεύγουν οἱ εὐεργετικὲς πολιτιστικὲς καὶ οἰκονομικὲς ἐπιπτώσεις αὐτῶν τῶν μελετῶν, γιατὶ ὑδρεύοντας ἔνα χωριὸ εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἴδιο σὰν νὰ κτίζουμε ἔνα χωριό, νὰ τοῦ δίνουμε τὶς πρῶτες δυνατότητες ζωῆς τῶν κατοίκων του.

Εἰς τὴν μελέτην τοῦ γειτεχνικοῦ προσβλήματος ποὺ ἀνέκαθεν πλήττει τὴν ὁρεινὴ 'Ἐλλύδα, δηλαδὴ εἰς τὴν μελέτη τῶν κατολισθήσεων, ἀσχολήθηκε ὁ Πετρόχειλος σὲ πολύχρονη καὶ κοπιαστικὴ ἔρευνα ἔξετάζοντας ὡς γεωλόγος τοῦ 'Ινστιτούτου Γεωλογίας καὶ ἐρευνώντας τὴν γεωλογικὴ δομὴ τῆς περιοχῆς καὶ ἀναλύοντας τὴν εἰδικὴ περίπτωσι σὲ κάθε ἔναν οἰκισμὸ καὶ προτείνοντας μέτρα διὰ τὴν ἀντιμετώπισι τῶν καταστροφῶν καὶ τὴν ἀποφυγὴ τοῦ κινδύνου ἐπαναλήψεως τοῦ φαινομένου.

Γιὰ γεωτεχνικοὺς λόγους ἐπίσης ἀσχολήθηκε παρακολουθώντας ἥδη κατὰ τὸ 1954 γεωτρήσεις ποὺ ἐκτελέσθησαν ἀπὸ ἄλλο δημόσιο φορέα μέσα στὴν 'Αθήνα (Στὴν ὅδο Πατησίων — N. Ιωνία καὶ στὸ Σταθμὸ Λαρίσης). Προφανῶς τότε ποὺν ἔξεταζόταν τὸ ὑπέδαριος τῶν 'Αθηνῶν γιὰ νὰ διαπιστωθοῦν οἱ δυνατότητες κατασκευῆς τοῦ «ΜΕΤΡΟ».

Κυρίες, καὶ Κύροι,

'Απὸ τὴν δραστηριότητα τοῦ γεωλόγου Πετρόχειλου ἀσφαλῶς δὲν μένει τὸ ἐντυπωσιακὸ ἔργο ένδος διάσημου ἔρευνητοῦ μένει δικαίως τὸ παράδειγμα ένδος ἀξιού καὶ ἀκούραστου ἔρευνητοῦ, μένει τὸ παράδειγμα μιᾶς ἔντονης δημιουργικῆς ζωῆς, ἔνα παράδειγμα ποὺ χαρακτηριστικὰ δείχνουμε στοὺς νέους ποὺ τὰ βήματά τους τοὺς φέροντες σήμερα νὰ βαδίσουν τοὺς ἴδιους μὲ μᾶς δρόμους.

## ‘Ο Πετρόχειλος ἀπὸ ἄλλη σκοπιά

### ΟΜΙΛΙΑ ΒΑΣΟΤ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Καὶ δῶστε μου ἀπ' τ' ἀγέρα σας παρακαλῶ τὴν χάρην  
νὰ ταξιδεύω ὅλη τὴν γῆ, θάλασσες νὰ περνῶ,  
καὶ σὲ σπιλιές σὰν κρύβομαι, σίφουνας σὰν θά πάρῃ,  
νὰ μ' ἀνεβάζῃ ὀνείρατα ψηλά, στὸν οὐρανό.

“Ετοι λέει ὁ ἀλησμόνητος Γιάννης Πετρόχειλος σ' ἔνα ποίημά του, γραμμένο

στά 1946. Είναι μιά συμπύκνωση τῶν ἐπιθυμιῶν του, είναι ἔνα κομμάτι ἀπό τὸν ψυχικό του κόδιμο καὶ τὶς εὐγενικές του φιλοδοξίες. «Νὰ ταξιδεύω σ' ὅλη τὴ γῆ, θάλασσες νὰ περνῶ καὶ σὲ σπηλιές νὰ κρύβομαι». <sup>7</sup> Ισως ἀκόμα αὐτὸ τὸ κρύψιμο σὲ σπηλιές νὰ ὑποδηλώνῃ κάποια φυγή, κάποιο ἀραξοθόλι ἀπό τὶς πίκρες καὶ τὶς ἀντιξοότητες τῆς κοινωνίας. <sup>8</sup> Ήταν ἀκόμα μιὰ ἔκφραση τοῦ ἰδεολογικοῦ του πιστεύω καὶ τοῦ τρόπου ποὺ ἀντιμετώπιζε τὴ ζωή. Τὴ ζωὴ ποὺ τοῦ φέροδηκε μὲ τόση εἰρωνία, ἀφοῦ τὸν κατεδίκασε νὰ πεθάνῃ ἀπό τὴν νόσο τῶν μπεκρόδων, αὐτὸν ποὺ ἐλάχιστα είχε δοκιμάσει τὰ προϊόντα τοῦ Διονύσου.

Πίστευε ὅτι κοντὰ στὴ φύση ἔξασφαλίζει κανεὶς τὰ νιάτα, τὰ νιάτα στὴν ψυχὴ καὶ στὴ σκέψη, πίστευε ὅτι κοντὰ στὴ φύση, κοντὰ στὸ βουνὸ ποὺ τόσο ἀγαποῦσε, κοντὰ στὶς θάλασσες ποὺ λάτρευε, δ ἀνθρωπος ζῆ χωρὶς κακία, χωρὶς ὑποκρισία καὶ ποτὲ δὲ γερνᾶ. Πίστευε στὴ ρήση τοῦ Ζήνωνος: «Τὸ κατὰ φύσιν ζεῖν, ἔστι κατ' ἀρετὴν ζεῖν». Γι' αὐτὸ ἀγάπησε τὸ ὑπαιθρό, γι' αὐτὸ γύρισε δλα τὰ βουνὰ τῆς πατρίδος μας σὰν δρειβάτης, πάτησε δλες τὶς κορυφὲς καὶ ὕστερα κατέβηκε στὸ «ὑπούπαιθρο», ὅπως πολὺ ἔξυπνα καὶ χαριτωμένα ὀνόμαζε τὴν προσπάθειά του γιὰ τὴν ἔρευνα τῶν σπηλαίων. Μὲ ὅτι καταπιανόταν ἐννοοῦσε νὰ τὸ φέρῃ στὸ ὑπέρτατο σημεῖο, σὲ ἀσυναγώνιστο νῦρος. <sup>9</sup> Ετσι καὶ μὲ τὴ σπηλαιολογία: Τὴν πῆρε στὰ σπάργανα, σπόδ λίγων φανατικῶν ἐκδρομέων καὶ τὴν ἐλάμπρουνε μὲ τὴν ἀκτινοβολία του.

Τὰ ἐκδρομικὰ σωματεῖα πολλὰ ὀφείλουν στὸ Γιάννη Πετρόχειλο. Βγῆκε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τους καὶ τοὺς χάρισε τὴν ἀδάμαστη δραστηριότητά του καὶ τὴν ἀσίγαστη μελετηρότητά του. Ιδίως δ Φυσιολατρικὸς Σύνδεσμος δ «ΠΑΝ» μπορεῖ νὰ ὑπερηφανεύεται ὅτι μαζὶ του γνώρισε τὶς μαγευτικές κορυφὲς τῶν Ἑλληνικῶν βουνῶν καὶ ἀκόμη ὅτι μέσα στοὺς κόλπους του πλέχτηκε τὸ εἰδύλλιο τῆς ἀγάπης μὲ τὴν ἀγαπητή μας <sup>10</sup> Άννα, εἰδύλλιο ποὺ δημιούργησε ἔνα ὑποδειγματικὸ ζευγάρι.

'Ο κ. Γ. Μετσόλης ἀπαγγέλει τὸ ποίημα «Νοσταλγία».

## ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Μέσ' τὸ πρωΐ εἰν' ἡ δροσιὰ στὸ χείμαρρο σὰ θρύλος  
στὴ γέφυρα τὴν πέτρινη, γύρω περβόλι' ἀχνά,  
τώρα στοὺς βράχους ποὺ καὶ ποὺ πλατάνια κι' ξνας μολος,  
ποὺ ἔχει βρέξει καὶ κυλᾶ νερά κυματιστά.

Τὰ σπήτια χωριστόσπητα μέσα σὲ πρασινάδες, δὲ φαίνονται,  
σὰν ἔρημο μοιάζει σᾶν νάναι τὸ χωριό,  
πρὸς τὴ γων.ἀ τοῦ ρέματος, π' ὅλο ἀναδενδράδες,  
ἔχουν σκεπάσει τὶς πλαγιές καὶ κάπου - κάπου τὸ νερό.

‘Ο μῦλος εἶναι θεώρατος πανύψη η ἡ ρόδσ,  
μισόκρυφτος στὸ πράσινο, πόσο μὲ συγκινεῖ,  
γυρίζω ἀκοτάπουτ ποιίζοντας γιάστρες μὲ ρόδσ,  
ποὺ ἡ μυλωνοῦ στὴν πόρτα τῆς ζωηρὰ διατηρεῖ.

Βουνά δὲν ἔχει σιδ νησὶ ψηλά, δάση κομένα,  
τὰ γκρέμνια μόνια τῶν ἀκτιῶν θυμίζουν· κορφές,  
τὰ μοναστήρια τὰ πολλά, καλύβια ρη σαμέ σ,  
εἰν’ καταφύγια θρεῖς στὶς ἔρημες πλαγιές

Γι’ αὐτό, πηγαίνοντας σύτοῦ πρωτοῦ δ ἥλιος φέξει,  
ἡ ρόδινη ἀνατολή μόλις πεῦν’ φανερή  
σε μέρε ποὺ τὰ σύννεφα πη ιδζουν γιά νδ βρέξη  
περνῶ τὴν κουρασμένη μου μ’ ἀνάμνησες ζωή



‘Ο κ. Β. Κωνσταντινόπουλος (δεξιά) Δημοσιογράφος - λογοτέχνης  
διηλησε διά τὸ ποιητικὸν του ἔργον. ‘Ο κ. Γ. Μετσόλης, καλλι-  
τέχνης θεάτρου, ἀπήγγειλε ποιήματα του ’Ι. Πετροχείλου.

Κι’ δταν ἡ ζωὴ τοῦ πρόσφερε ταλαιπωρίες καὶ δταν οἱ ἄνθρωποι τὸν κερνοῦ-

σαν στενοχώριες και μικρότητες, στή φύση ξερισκε τὸ μοναδικὸ καταφύγιο γιὰ νὰ ξεκουραστῇ, νὰ ξεχάσῃ, νὰ ἀνανεωθῇ, ὅπως τὸ λέει σ' ἔνια ποίημά του.

«Λίγες στιγμὲς σὲ μιὰ γιωρτὴ στὰ κορφοθούνια — δάση  
ἀρκοῦν ν' ἀκούσετε νερά, νὺ δῆτε πεταλοῦδες  
κι' ὑγεία — χαρὰ νὰ πάρετε ποὺ φτάνει νὰ χορτάσῃ  
τὸ εἶναι σου, νὺ σιύσουνε οἱ σκέψεις σας οἱ φροῦδες».

'Ο θάνατος τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου μᾶς ἀποκάλυψε ἄλλη μιὰ λεπτὴ χορδὴ τῆς ψυχικῆς του εὐαισθησίας: τὰ ποιήματά του. 'Η ἀκούραστη καὶ ἀντάξια συντροφισσά του, ή "Αννα, τὰ ἀνακάλυψε μέσα στὰ χαρτιά του, χωρὶς καὶ ή ἴδια νὰ ξέρῃ διτὶ ὑπῆρχαν. 'Η μετριοφροσύνη του δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ τὰ ἐμφανίσῃ στὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. "Ηταν γι' αὐτὸν ἔνα ψυχικὸ ξέσπασμα.

Τὸ ποίημά του: «Προσευχή» ἀποτελεῖ μία εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ του.

## «ΠΡΟΣΕΥΧΗ»

Τὸ μονοπάτι 'δ κολὸ κι' ύστερα τὸ σβυσμένο  
ἐπῆρα βιέπον ας μπροστὰ τὸν ἥλιο δδηγητή,  
τὸ βράδυ ἄστρα, κι' ἔφτασσα βουβό, ξεθωριασμένο  
κάποιο κλησάκι, στὴν π' αγιά, κοντὰ σὲ μιὰ πηγή

Τὸ πέτρινο πεζούλι του δὲν εἶχε μόρμαρ' ἀσπρό  
σταυρὸ καὶ στὴ πορτούλα του δὲν εἶχε σκαλιστό,  
στὸ θόλο παντοκράτορας ἐφάντοζ' ἐισ ἄστρο  
κι' ἀντάρες μὲ φαντάσματα γιὰ εἰκόνες στὸ ἱερό.

Γονάτισα τρεμάμενος στὸ πάγο τῶν σκαλιῶν του,  
στὴν δμορφὴ του Παναγιὰ νὰ πῶ μιὰ προσευχή,  
μὰ ζάλη ἀπὸ θυμίσιμα, μῦρο τῶν λουλουδιῶν του,  
τὰ χείλη μου σταματησε καὶ ἔμεινε βουβή.

'Εκεῖ ἀποκοιμήθηκα' μὰ νύχτα οἱ ἀγγέλοι,  
πόθοι, μέσ' στὰ παλάτι, τους μὲ πήραν ξαφνικά  
καὶ ή φαντοσία μ' ἔφτασε τὸ κόθε τι ποὺ θέλει,  
καθάλλα τοξειδεύοντας στ' διείρου τὰ φτερά.

Σὰν ξύπνησα τρεχούμενο νιρὸ ύπνοδογοῦσε  
καὶ τὰ πουλιά ἐτόνιζαν μ' ούτο γλυκούς σκοπούς,  
τὰ δένδ σ γύρω τὰ Ψηλά, στὸν ἵσκιο τους π' ἀνθούσε  
κυκλάμινο, ἐγέρνανε μ' εὐλάβεια στούς θεοὺς.

Κι' είπα:

Βουνά περίφανα ψηλά στὰ σύνεφα κρυμένσα,  
τὰ στήθεια σας π' ἀπλώνετε στὸ πλούσιο ἡλιοφῶς  
καὶ τίς κορφές σας πώχετ· μὲ χιό ια στολιζμένα  
καὶ δύσες καὶ ὄνατολές, σᾶς κατοικεῖ θεός . . .

Κι' στὰ παλάτια σας δροσιά, γιρλάντες σκ πασμένο,  
τὸν οὐρανό, κλαδιά πυκνά, στὶς μαῦρες ρεματιές,  
στὰ ὑψη σας δριζοντα πλατύ ξαύλομένο  
καὶ συναυλίες τῶν πιευλιῶν σ' ἀστείρευτες πηγές . . .

Δόγι: μ' π' τὴ ζωντάνια σας ἀπ' τὰ νερά ποὺ τρέχουν  
κι' ἀπ' τὴν ἀντρειά σας τὴ τρανὴ μιὰ μόνη σας σταλιὰ  
καὶ π ρτε με στὰ πλάγια σας τόσες μορφές ποὺ ἔχον  
νὰ ζήσω δίχως πρόληψη σιὸν ἵσκιο σος κοντά:

Καὶ δόστε μου ἀπ' τ' ἀγέρια σας πορακαλῶ σας χάρη  
νὰ ταξιδεύω δλη τῇ γῇ θάλασσες νὰ περνῶ  
καὶ σὲ σπηλιές σᾶν κρύβωμαι, σίφουνας σᾶ θὰ πάρη  
νὰ μ' ἀνεβάζῃ ὄνειρστα ψηλά στὸν οὐρανό.

Χρῆμα καὶ δόξα δὲν ξηιῶ, αὔτα δὲν μοῦ ταιριάζουν  
τὴ νειότη ἔχει ἡ ζωὴ μόνο μὲ τὴν ὑγεία,  
κοιτά σας τὴν οἰλωνια φύση ὅλα μεριάζουν  
κι' δ ἀνθρωπος δίχως κακὸ ποτέ του δὲν γερνᾶ.

"Οπως θὰ εἴδατε στὴν τελευταία τοι στροφὴ λέγει:

«Χρῆμα καὶ δόξα δὲν ζητῶ, αὔτα δὲ μοῦ ταιριάζουν,

Μὲ τὸν ὠργανωμένο ἐκδρομισμὸ ἔμεινε πάντα ἀδιάρρηκτα συνδεδεμένος, πρό-  
θυμος νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ συμπαρασταθῇ στὸ ἔργο του. Σπηλαιογικὲς ὁμάδες ἔ-

φτιαχνε μέσα στοὺς κόλπους τῶν σωματείων ἕως τὴν ἥμέρα ποὺ ἴδρυθηκε ἡ Ἑλλη-  
νικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἐταιρία ποὺ ἀνέλαβε πιὰ πάνω σὲ καθαρὴ ἐπιστημονικὴ βάση  
τὸ ἔργο αὐτό: τὸ ἔργο τῆς σπηλαιολογικῆς ἔρευνας. Ἄλλωστε τὴν πρώτη ἐκπροσώ-  
πηση σὲ διεθνὲς εὐρωπαϊκὸ συνέδριο τὴν πῆρε ἀπὸ τὸν «ΠΑΝΑ».

'Αναδιφώντας τὰ ποιήματα τοῦ Πετρόχειλου διακρίνει κανεὶς ἀνάμεσά τους  
τὴν ἀνήσυχη ἰδιοσυγχρασία του, τὴν πίστη του καὶ τὴν ἀγάπητου στὴ φύση. Μπο-  
ρεῖ νὰ μὴν είναι τὰ τραγούδια αὐτὰ «μεγαλόπρεπα καὶ μεγαλόπνοα πετάγματα», ει-

ναι ὅμως ἔνα περίσπενμα καρδιᾶς ποὺ σκορπιέται ἀφειδώλευτα σὲ δὲ τι ἀγαπάει, σὲ δὲ τι πιστεύει, στὰ βουνά, στὶς θάλασσες, στὶς σπηλιές, στὴ φύση, στὴν προσάθειά του καὶ στὴ γυναίκα του...

«Χρῆμα καὶ δόξια δὲν ζητῶ» τονίζει στὸ ποίημά του. Καὶ πραγματικὰ ἂν ἐμίσθωντε τὶς ἴνανότητές του καὶ δὲν τὶς ἀφιέρωντε στοὺς ἰδεολογικούς του σκοπούς, τὸ χρῆμα θὰ εἰχε εἰσρεύσει ἀφθυνο στὰ θυλάκια του. Ἡ δόξα, αὐτὴ ἡρθε καὶ τὸν στεφάνωσε, χωρὶς ἐκζήτηση, σὰν ἐπιστέγασμα τῆς πολύχρονης ἐπίμονης προσπάθειάς του, σὰν ἡθικὴ ἀμοιβὴ τῶν πολύμοχθων σπηλαιογικῶν του ἔρευνῶν καὶ ἀνακαλύψεων. Καὶ ἡρθε, ὅπως γίνεται πάντα στὸν τόπο μας, πρῶτα ἀπὸ τὸ ἔξωτερικό, δῆπον ἡ μορφή του ἐδέσποζε στὰ διεθνῆ σπηλαιολογικὰ συνέδρια καὶ ἡ ἐργασία του, πρωτότυπη πάντα, ἀναγνωρίσθηκε ὁμόθυμα.

Τὸ κενὸν ποὺ ἄνοιξε ὁ θάνατος, τὸ κάλυψε ἡ δραστηριότητα, ἡ τόλμη καὶ ἡ ἀγάπη στὴν ἔρευνα τῆς "Ἀρνας, τῆς" Ἀρνας ποὺ εἶναι δὲν ἄλλος ἔαυτός του, δημιούργημά του ἀπὸ τὸ "Αλφα ὡς τὰ Θμέγα. Μέσα στὴ φύση τὴ γνώρισε, τὴν ἀγάπησε καὶ τῆς μετέδωσε ὅλη τὴν ἐπίμονη φλόγα τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς ἔρευνας. Σὲ δύο ποιήματά του: «Στὴ σύντροφο τῶν ἐκδρομῶν» καὶ «Στὴ γυναίκα μου» δίνει τὸ βαθμὸ τῆς ἀγάπης ποὺ τῆς εἰχε. Στὴν τελευταία στροφὴ τῆς συνιστᾶ:

«Κι' ἀν ἀγρια τὴ θάλασσα κύματα τὴν ταράζουν  
τῆς ζήσης μας, μὴ σὲ πτοοῦν, αὐτὸς εἰν' τωρινό.

Νέο κοστούμι φόρεσε, παλιὰ δὲ σου ταιριάζουν,  
κάπου θὰ βρῆς καὶ ἥρεμο ποὺ θὰ γελᾶ γιαλό.»

Κι' αὐτὸς τῆς ἔδωσε κουράγιο νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ συνεχίσῃ ἀλύγιστη τὸ ἔργο του.

'Αγαπητοί μου φίλοι, κυρίες καὶ κύριοι,

'Ετελείωσα ἐγὼ καὶ παραδίδω τὴν σκυτάλη στὸν κ. Μετσόλη, ποὺ θὰ σᾶς πῆ αὐτὰ τὰ δύο ποιήματα τοῦ Πετρούλεϊλου: «Στὴν Σύντροφο τῶν ἐκδρομῶν» καὶ «Στὴ γυναίκα μου».

## ΣΤΗ ΣΥΝΤΡΟΦΟ ΤΩΝ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

Στὴ λαγκαδιά ποὺ μάζευες πιστὰ τὶς πριμαβέρες  
κάθε χρονιά, περίφανη κι' ἥσουν γι' αὐτὴ τὴ χάρη,  
στολίζοντας τὸ στήθος σου κι' δποιος θέλει δς πάρη  
στὸ γέλιο σου ποὺ ἔλεγες, στὸ κάθε θαυμαστή.

Πήγα τώρα πού βγαίνουνε τά φύλλα τους καὶ πάλι,  
κισσοί, στὰ βαθυπράσινα τοὺς βράσους ποὺ τυλίγουν,  
τὰ ρέματα γουργουριστά μὲ τὶς πηγές, πού συμίγουν  
τραγούδια νεραϊδόγλυχα, σὲ τέτο· α ἐποχή.

Μὰ σᾶν τὴν εἶδα τρόμαξα· ἦταν σᾶν νᾶχε μάτια  
κι' οἱ θάμνοι, ποὶ ριχναν χλω ἢ τὰ φύλλα μα, αμένα  
κι' οἱ πριμαβέρες, π' ἔβρεχε τὸ ρέμα λυπημένα,  
μοιάζαν, σᾶν νὰ μὲ ρώταγαν παράξενα γιατί.

Κατάλαβα· τὰ χάϊδεψα κι' ἀπ' τὴ πηγὴ νερό πια  
κι' ἀκόμη πήγα στοὺς γκρ μούς, ὅπως κι' ἐσύ νὰ κάνω,  
στὸ μέρος, ποὺ ἀκούμπησες, γιὰ ν' ἀνεβῶ πιὸ πάνω,  
δημως, τὸ τύπο τοῦ χεροῦ σου εἶδα ζωγραφιστό.

Κι' οὕτε ἡ γλυκιὰ πηγούλια της, ποὺ σιγοτραγουδούσε,  
σὲ ἡρεμία ἀπόλυτη κι' ἡ φύση ποὺ ἐ οιμάζει  
τὰ νειλά βλαστάρια σιγαλά, κανείς, ποὺ δὲν ταράζει,  
δὲ μούπαν, φεύγοντας, χωρὶς ἐσὲ λόγο γλυκό.

Καὶ μίσ ψα, ντόκ ντόκ βρειά, μ' ἀργὴ τὴ διάβα,  
στὶς πριμαβέρας στέλνοντας χαιρετισμὸ τὰ φύλλα,  
μ' ἀντίκρυσα τὸ πλάτανο, τὸ γέρο, ὃ ἀνατριχίλια,  
κι' αὐτὸν νὰ ρίχνῃ φύλλα στὸ κρύο τὸ νερό.

## ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΥ

Θυμᾶσαι τὸ κοστοῦμι σου μὲ τ' ἄστρο εἰς τὰ στήθη  
στὴ φωτισμένη ἀκρογιαλιά, κοντὰ βαθὺς γυαλός,  
ποὺ ο' ἀπλωνε τὴν ἀγκαλιὰ καὶ σούδινε τὴ λήθη  
κάθε σου κόπου, λούζοντας δὲ λαμπρός;

Δὲν τὸ θυμᾶσαι· πέρασε χρόνος πολὺς ὥς τώρα  
κ' ἡ θύμηση δὲν διατηρεῖ θυμῆματα μικρά,  
μόν' τὶς βαρκούλες μὲ πανιά σ' ἄλλο μιὰ ἄλλη ὕρα,  
ποὺ φόρεσες, δὲν τὸ ξεχνᾶς, πούσουν τότε κυρά,

Μὰ κι' ἀπὸ τότε πέρασε ἀκόμη κι' ἄλλος χρόνος,  
ποὺ φόρεσες τὸ ἄσπρο σου, σὸν πούπουλο πανί,  
ποὺ σοῦ τυλίγει τὸ κορμὶ κι' εἶναι σᾶν νᾶνοι θρόνος  
ἡ θάλασσα γιὰ σένανε κι' ἀρχόντισσα ἐσύ.

"Ησουνα πάντα ἔτειμη σῆμας ἀμμοῦ ὡς ἄκρη,  
χιλιων λογιῶν πηδήματα, παιχτίδια νὰ χρῆσι,  
γιατὶ ἀπὸ τὸ μάτι σου νὰ τρέχῃ τώρα δάκρυ;  
μὴν ἡ χαρὰ δὲν κορτερεῖ καὶ πάλι νὰ τὴ βρῆσι.

Κάθε ἀνθρώπινο κακὸ ἔχει κάποτε τέλος,  
περνᾶ διχειμένας κι' ἔρχεται πάλι καλοκαιριδί<sup>μετ'</sup> ἀπὸ κάθε τοραχή, κάθε πληγὴ ἀπὸ βέλος,  
μιὰ δηνοιξη ζωογονεῖ τ' ἀγθρώπου τὴ καρδιά.

Κι' ἂν ἄγρια τὴ θάλασσα κύματα τὴν ταξιδζουν  
τῆς ζήσης μας μὴ σὲ πτοούν, σύτό 'νοι τωρινό.  
Νέα κοστούμια φέρεσε παλιό δὲν σοῦ ταιριά ζουν,  
κάπου θὰ βρῆσι καὶ ἥρεμο ποὺ θὰ γελᾷ γυαλό.

## Γιάννης Πετρόχειλος

ΟΜΙΛΙΑ κ. Δ. ΒΑΣΙΛΑ

Κυρίες καὶ Κύριοι, Αγαπητοί Φίλοι,

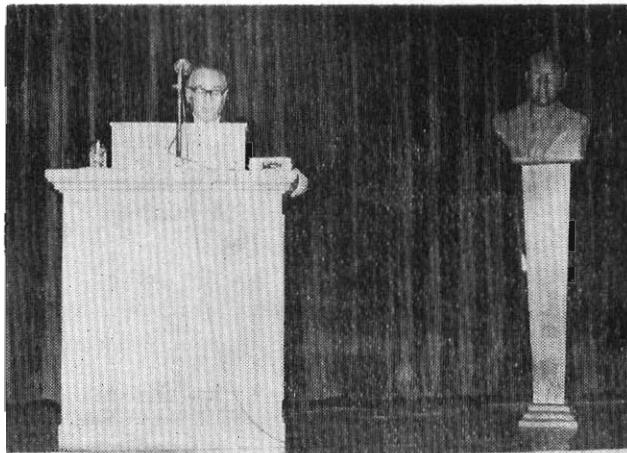
Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴ μεγάλη Ἰστορία τοῦ τόπου μας, εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίσουμε καὶ τὴ μὲν ὅτι ἴστορία του, τὴ μὲν ὅτι τῶν ἀτόμων ποὺ ἀπαρτίζουν τὸ κοινωνικὸ σύνολο. Ἔτσι, ἡ ἴστοριογραφία μας περνάει μέσα ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς βιογραφίας.

'Ο Γιάννης Πετρόχειλος γεννήθηκε στὴ Σμύρνη στὴν ἀρχὴ τοῦ φοβεροῦ, καὶ λαμπροῦ, 20ου αἰῶνα μιας, ἀπὸ γονεῖς Κινητρίους. Σπούδασε στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ἀθήνας Φυσικὲς Ἐπιστῆμες, ἀπειρούτησε τὸ 1921 καὶ ἀπ' τὰ 1932 ὥς τὰ

1935 συμπλήρωσε μὲν ὑποτροφία στὴ Γαλλία τὶς σπουδές του μὲ εἰδικὲς σπουδὲς Γεωλογίας, 'Ανθρωπολογίας, καὶ Φυσικῆς Γεωγραφίας.

'Απ' τὰ φοιτητικά, ἥδη, χρόνια του ἀκούσε τὴ φωνὴ τοῦ βουνοῦ.  
Ἡταν ἡ ἐποχή, ποὺ, δπῶς γράφει δέ Βάσος Κωνσταντινόπουλος, οἱ ἀνθρώποι αἰσθάνονταν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπιστροφῆς στὴ Φύση. Περπάτησε, λοιπόν, πολὺ νέος στὰ Βουνά τῆς Ἀττικῆς, ἀπλωσε τὴν ὁρειβατική του δραστηριότητα, στὴ 10ετία 1920—1930, στὰ βουνά τῆς Δυτικῆς Στερεάς καὶ ἔφθασε, στὴν ἐπόμενη δεκαετία 1930—1940, στὶς Εὐδωπαίκες "Αλπεις καὶ τὴν περιοχὴ τοῦ Βόρειου Πόλου:

'Η ἐξελικτική πορεία τοῦ Ὁρειβάτη Πετρόχειλου πού, πολὺ νωρίς, πρωτοπορικὰ γιὰ τὴ Χώρα μας, συμπλήρωσε τὸν ὁρειβατικὸ του ἐξοπλισμὸ μὲ τὴν τεχνικὴ



'Ο κ. Δ Βοσιλᾶς, δθλητιατρος, δμιλεῖ διὰ τὴν ὁρειβατικὴν  
καὶ ἀναρριχητικὴν ἐπίδοσιν του.

τῆς ἀναρρίχισης, χωρὶς παράλληλα νὰ πάψῃ νὰ ἀσχολῆται μὲ τὴν ἀγαπημένη του Σπηλαιολογία, ἀποτελεῖ φωτεινό, καὶ σπάνιο δυστυχῶς, παράδειγμα ὀλοκληρωμένης ἀναζήτησης, στὴν περιοχὴ τῆς Φυσιογνωσίας. Οἱ τοπογραφικὲς σημειώσεις τοῦ Γιάννη, ἡ ὑποδειγματικὴ ὁρειβατικὴ καὶ ἀναρριχητικὴ σπουδὴ τῶν Βαρδούσιών καὶ οἱ ἔκατοντάδες σπηλαιολογικὲς ἐξερευνήσεις καὶ μελέτες του, δὲν ἀποτελοῦν στιγματικὰ ξεσπάσματα ἐξωεπαγγελματικῆς ἢ ἐξωκοινωνικῆς δράσης, ἀλλὰ πολύμορφες ἐκδηλώσεις τῆς δίψας του γιὰ γνώση.

'Ο σπουδαστὴς καὶ ἐπιστήμων τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν Πετρόχειλος περπατοῦσε τὸ Βουνό, τὸ ἀνέβαινε καὶ τὸ σκαρφάλωνε γιὰ νὰ τὸ γνωρίσῃ προπαντός. "Οταν στὸ τέλος τῆς δεκαετίας 1920—1930 ἔγινε μέλος τοῦ ΠΑΝΟΣ, διάλεξε ἔνα Σύνδεσμο γεμάτο πνοὴ καὶ δύναμη μὲ ἐπίγνωση τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τοῦ δργανωμένου ἐκδρομισμοῦ καί, ἐπί πλέον, μὲ στελέχη ποὺ ἤταν συνειδητοί καὶ ὅλοι αληρωμένοι Φυσιολάτρες.

'Η παρέα τοῦ Γιάννη, τὴν ἐποχὴν αὐτήν, δὲν διακατέχεται ρομαντικὸν ἀπ' τὸν φυσιολατρικὸν παλμὸν τοῦ Jean-Jacques Rousseau, τοῦ Ράσκιν ἢ τοῦ Βύρωνα. Σκαρφαλώνει ἀποτομιές, ἔρπει σὲ στενὰ περύσματα σπηλαίων καὶ, γιὰ νὰ δεχθῆ στὴν ὁρειβατικὴν συντροφιὰ τὴν Ἀννα Μινάρδου, τὴν ταιριαστὴν ἀργότερα καὶ γιὰ πάντα συντρόφισσα τῆς ζωῆς του, τὴν ὑποχρεώνει νὰ περάσῃ ἀπ' τὴν δοκιμασία τῆς χαράδρας τῶν Κλειστῶν.

Οἱ σινηστὲς δύψεις τῆς Ἰστορίας δὲν σταματοῦσαν τὴν δράση τοῦ Πετρόχειλου. Μὲ τὸ κεράlli σκυρτό, βύθιζε τὸ βλέμμα καὶ τὴ σκέψη του στὴ σκληρὴ φλούδα τῆς Γῆς μας. Στὸ ἀξέχαστο περιοδικὸν τοῦ Κλεόβουλου Δενδρινοῦ, τὰ Ἐκδρομικά, καὶ στὰ δελτία τοῦ Πανός, οἱ περιγραφὲς τοῦ Πετροχείλου εἶναι τεκμηριωμένες, αὐστηρές, δλοκληρωμένες. Θυμίζουν Γιάννη Σαρρῆ καὶ, ἐπὶ πλέον εἶναι σύγχρονες.

Καὶ μιὰ κι' ἄναφρέραμε τὸν ἄλλο Γιάννη, τὸ Σαρρῆ, νομίζω δτὶ δὲν εἶναι τυχαῖο γεγονός δτὶ καὶ ὁ Σαρρῆς καὶ ὁ Κόντερης καὶ ὁ Πετρόχειλος ἡσαν ἐκπαιδευτικοί.

Στὴ δεκαετία αὐτῆς, ὁ Γιάννης καὶ ἡ Ἀννα, μαζὶ μὲ τὴν Ἀμαλία Καλιαμπέτσου, μὲ τὸ ἀντίσκηνο στὴν πλάτη τους καὶ χωρὶς τὶς φιλόξενες στέγες τῶν σημερινῶν καταφυγίων, δργώνουν κυριολεκτικὰ τὸν Ὁλυμπο τενίζοντας τὶς κορυφές του. Στὴν ᾗδια δεκαετία (τὸν Αὔγουστο τοῦ 1935) τὸ ζεῦγος πιὰ Πετροχείλου ἀνεβαίνουν, πρῶτοι Ἑλληνες τὸ MONT BLANC καὶ τὴν MONTE ROSA. Ἡταν τὸ θριαμβευτικὸν κλείσιμο τῶν τριετῶν μεταπτυχιακῶν Γεωλογικῶν σπουδῶν τοῦ Γιάννη καὶ τῶν τριετῶν, ἐπίσης, ἀναρριχητικῶν δραστηριοτήτων τοῦ ζεύγους στὴ Γαλλία.

Τὰ χρόνια, ὅμιως, περνοῦν. Ὁ Γιάννης διδάσκει Χημεία καὶ Φυσικὲς Ἐπιστῆμες σὲ διάφορα Γυμνάσια τῆς Χώρας μας, δταν ἡ πανούκλα τοῦ Γερμανο- Ἰταλικοῦ φασισμοῦ τὸν θρίσκει στὴν Ἀνδρο καὶ τοῦ καίει, τὸ 1943, μὲ βομβαρδιστικὸ ἐμπρησμὸ τὸ σπιτικό του. Ἡ βιβλιοθήκη του, ἐπιστημονικὲς σημειώσεις, καὶ ἔργασίες δέκα τριῶν ἑτῶν, πολύτιμο ὑλικὸ μὲ ὑποδειγματικὸ Γεωλογικὸ χάρτη τῆς Πατρίδας του, τῶν Κυθήρων, κάηκαν.

'Ο Γιάννης καταφεύγει στὴν Ἀθήνα καὶ ξαναπαίρνει τὸ γνώριμο δρόμο τῶν Βουνῶν. Τὸ Βούνο, πάλι! Τὸ Βούνο, πάντα. 'Η παρηγοριά, λύτρωση, ἡ ἐπιστημονικὴ δημιουργία.

Αὐτὴ τὴ φροδὰ εἶναι πιὸ αὐστηρός. Ἐχει ὀργιάσει μέσα ἀπὸ φοβερὲς δοκιμασίες καὶ δταν ἔρχωνται συλλογικὲς δοκιμασίες, δὲν συμβιβίζεται, ἀλλὰ καὶ δὲν σταματάει νὰ δουλεύῃ. Ἐργάζεται στὸ Ἰνστιτοῦ Γεωλογίας τοῦ Ὑπουργείου Βιομηχανίας καὶ δὲν ἀφήνει κορφὴν γιὰ κορφὴν Ἑλληνικοῦ Βουνοῦ.

'Ηταν αὖτὶ ἡ ἐποχὴ πούχα τὴν τύχη, καὶ τὴν τιμή, νὰ τοῦ κάνω συχνότερα συντροφιά. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ὁρειβατικὴν του δραστηριότητα μούκανε ἐντύπωση ἢ καλλιέργεια καὶ ἡ εὐαισθησία του. Ἐπὶ πλέον, δὲν είχε τὸν ἀπωθητικὸ ἀγριανθρωπισμὸ τοῦ φυανυτικοῦ.

Κατεβαίναμε, λοιπόν, κάπουα φορά απ' τή «Λάκκα — Καρβούνη» της άγαπημένης μας Γκιώνας, όταν έτυχε νά συμφωνήσω μὲ τίς αύστηρές του διαιπιστώσεις γιὰ τὸν τρόπο της ἐπιστημονικῆς, δρειβατικῆς καὶ σπηλαιολογικῆς δουλειᾶς. Εἶχαμε σταματήσει γιὰ νὰ μοῦ δεῖξῃ, στὰ 2.000 μέτρα, τὰ ἀπολιθωμένα διτρακα τοῦ Παλαιοντολογικοῦ βυθοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Μεσογειακοῦ χώρου καὶ, όταν τὸν φώτησα γιὰ τὰ ἴδιαίτερα καθήκοντα τῶν ἀνθρώπων ποὺ πίστευαν στὴν ἔννοια τοῦ χρόνου, μέ κύταξε ἀρχετὴ ὡρα σωπηλὸς καί, ἔπειτα, σκύβοντας ξανὰ τὸ κεφάλι πρόδες τὸ ἔδαφος, ψιθύρισε: LABORAMUS ἦταν τὸ πιστεύω τοῦ Μάρκου Αὐρήλιου. LABORAMUS εἶναι καὶ τὸ δικό μου πιστεύω, γιατρέ!

Καὶ δούλεψε ὁ Γιάννης. Δούλεψε σκυλίσια, μὲ τὴν καλοήθη ἔννοια τῆς λέξης, γιὰ νὰ ἰδρύσῃ τὴν ἀγαπημένη του, καὶ ἀγαπημένη μας, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ χωρὶς νὰ πάψῃ νὰ ἀναβαίνῃ τὰ βουνά. Μάλιστα!

Τὴν ἐποχὴ αὐτή, τὴν τελευταία δεκαετία τῆς ζωῆς του, κάνει ὅτι μπορεῖ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀτυχητῆς της, τῆς πτωχῆς Ἑλληνικῆς Ὁρειβασίας. Πρῶτα-πρῶτα, προπαγανδίζει τὸ Χειμερινὸ Βουνὸ (τὸ Λευκὸ Βουνὸ τῶν Γάλλων). Καὶ τὸ ὑπηρετεῖ λεβέντικα. Παράδειγμα: Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1953, ὁ Γιάννης, ἡ "Αννα, ὁ Τσαμακίδης καὶ ὁ Μιχαηλίδης ἐπιχειροῦν τὴν ἀνάβαση τοῦ Μύτικα ὑπὸ χειμερινὲς συνθῆκες. Ἡ ἀπόπειρα ἔγινε μὲ μορφὴ σχοινοσυντροφιᾶς μὲ ἐπιστροφὴ ἀπ' τὴν μέση τῆς Σκάλας στὸ Καταφύγιο στὶς 6 τὸ ἀπόγευμα. Τὴν ἐπομένη ἡμέρα, ἡ "Αννα δέχθηκε νὰ «μυσιασθῇ» γιατὶ θεωρήθηκε δτὶ ἡ σχοινοσυντροφιὰ τῶν 4 ὀρειβατῶν ἦταν δυσκίνητη. Ὁ Γιάννης μὲ τὸν Τσαμακίδην καὶ τὸν Μιχαηλίδην ἔφθασαν σὲ σχετικὴ εὐκολία στὸ σημεῖο ποὺ εἶχαν σταματήσει τὴν προηγουμένη μέρα καὶ, ὑπὸ δυσχερέστατες συνθῆκες, τὰ κατάφεραν νά... νυχτωδοῦν στὸν Μικρό Μύτικα, ἐνῶ ἡ "Αννα ξανάπαιρε τὸν ἀνήφορο μὲ φωτεινὰ σήματα τοῦ φανοῦ της. Ἐσκαψαν μὲ ἔνα PIOLET στὸν πάγο ἔνα λάκκο ἐνὸς τ.μ. καὶ πέρασαν τὴν ἀτέλειωτη νύχτα τῶν 14 ὥρων μὲ θερμοκρασία —18 βαθμῶν. Ἀπέφυγαν τὰ κρυοπαγήματα μὲ συνεχεῖς κινήσεις τῶν ποδῶν, δὲν ὑπέκυψαν στὸ συνεχὲς ἐπιτακτικὸ κάλεσμα τοῦ ὑπνου καὶ τὸ ἐπόμενο πρωινό, στὶς 8.30' ξεκίνησαν γιὰ τὴν κορφή, ἐνῶ πάλι ἡ "Αννα ξεκινοῦσε γιὰ πάνω μὲ ζεστὸ τσάι τὴν φορὰ αὐτή.

Στὴν Ἰστορία τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρειβασίας ἦταν ἡ 2η ἀναγκαστικὴ διανυκτέρευση σὲ χειμερινὴ βουνοκορφή. Ἡ 1η εἶχε γίνει, καὶ αὐτὴ ἀναγκαστικά — καὶ αὐτὴ Χριστούγεννα, 15 χρόνια ἐνωρίτερα ἀπ' τὸν ὑποφαινόμενο, τὸν Μῆτσο Παπαδημητρίου καὶ τὸν Λύσανδρο Κεφαλᾶ.

Τὴν ὥια «χρυσῆ» δεκαετία τοῦ 1950—1960, τὴν δεκαετία ποὺ εἶδε τὸν HILL-LARTY καὶ τὸν TENSIG νὰ ἀγκαλιάζουν τὸ θρῦλο τοῦ "Ἐθερεστ, μὲ τὴ συσκευὴ, δημως, τοῦ δέξιγόνου στὴν πλάτη τους, ἡ σύγχρονη Ὁρειβασία μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἀνάβασης κορυφῶν ἀπὸ διαδρομὲς ποὺ ἐμφανίζουν τεχνικὲς δυσκολίες, ποὺ ἀπαιτοῦν δηλαδὴ ἀναρρίχηση σὲ βράχο ἢ σὲ πάγο, συγκανεῖ τοὺς καλύτερους "Ἑλληνες Ὁρειβάτες. Γιὰ τοὺς πιὸ πολλοὺς ἀπ' αὐτούς, ἡ Ὁρειβασία εἶναι τρόπος

ξωῆς, δπως ἔγραψε ὁ F. SCHMITT. 'Ανάμεσά τους κι' ό Γιάνης. 'Ιδιαίτερα πε-  
θαστός πιά, λόγω ὡρμού της ένθουσιώδης πάντα, ώρδειγμα συνεπείας. Στὶς συζη-  
τήσεις ἀκούει προσεκτικά, συμβουλεύει, ἐμπνέει. Κι' ὅταν τὸν παρακαλοῦμε νὰ γίνη  
ὁ Πρῶτος Πρόεδρος ἐκσυγχρονισμένου 'Ορειβατικοῦ Συνδέσμου, δέ χεταὶ. Καὶ  
ἐμεῖς μὲ περιγράνεια ἐπιδεικνύουμε τὸν πρῶτο Πρόεδρο τοῦ ΣΕΟ.

Κυρίες καὶ Κύριοι, Ἀγαπητοὶ φίλοι.

'Ο κ. Βάσως Κωνσταντινόπουλος ἔχει, ἥδη, γράψει πῶς «γιὰ πολλὰ χρόνια ἡ  
μορφὴ τοῦ Γιάννη θὰ πλαινεῖται ἀνάμεσά μας».

Γιὰ μένα, γιὰ μᾶς τοὺς συντρόφους του τοῦ Βουνοῦ, τοῦ Χειμωνιάτικου Βου-  
νοῦ, τοῦ Ψηλοῦ Βουνοῦ, ὁ Γιάννης θὰ βρίσκεται πάντα μπροστά μας: στοχαστικὰ γε-  
λαστός, εὐγενικὰ βιαστικός, πεισματικὰ ἐργατικός.

"Ἄξ δοῦμε, τῷρα πῶς τὸν θυμοῦνται οἱ σύντροφοί του: Γιὰ τὴν Ἀννα, ὁ  
Γιάννης, κατὰ κύριο λόγο, εἶχε ἀνάγκη νὰ γνωρίσῃ τὸ Βουνό. Κουβαλοῦσε στὰ  
Βαρδούσια θεοδόλιχο γιὰ νὰ τεκμηρώσῃ τὴν θαυμάσια περιγραφὴ τῆς Ἀλπικῆς  
αὐτῆς ὁροσειρᾶς.

Γιὰ τὸ Σωκράτη Λέκκα, τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ Γιάννη ἥταν: τὸ  
πάθος γιὰ τὴν ἔρευνα, ἡ εὐθύντητα τοῦ χαρακτῆρα του, ἡ σεμνότητά του καὶ ἡ πί-  
στη του (ἡ πίστη ποὺ κινεῖ... δρη).

Γιὰ τὸν Καίσαρα Ἀλεξάνδρου λόγο ἥταν δάσκαλος — δάσκαλος στὴν ἀναρρί-  
χηση, στὸ άνθρωπο. "Οταν πρὶν λίγες μέρες εἶχα τὴν τύχη, καὶ τὴν τιμή, νὰ τὸν ἐπι-  
σκεφθῶ στὸ σπίτι του, λυπημένο γιατὶ μιὰ μικρή, εὐτυχῶς, ἐπώδυνη ἀσθένεια δὲν  
τοῦ ἐπιτρέπει νὰ παρευρίσκεται σήμερα μαζί μας μὲ παρεκάλεσε νὰ συμπεριλάβω  
στὴ μικρή μου δύμιλία τὰ ἀναρριχητικὰ στοιχεῖα τῆς δράσης του καί, κυρίως, νὰ σᾶς  
διαβάσω τὴν πεποίθησή του πῶς τὸ ἔργο τοῦ Πετρόχειλου καὶ ἡ ξιφή στάθηκε, ἀλλὰ  
καὶ δὲν χάθηκε. Τουναντίον, ἀπλώνει, μεγαλώνει.

Γιὰ μένα, ἐπίσης, ἥταν ὁ ΔΛΣΚΑΛΟΣ μὲ τὴν πλατειὰ ἔννοια τῆς λέξης. "Ο-  
ταν ὁ ἀέρας χτύπαγε τὸ πρόσωπό μας, γιὰ νὰ μετρηθοῦμε ἀργότερα μὲ τὴ θύελλα,  
δὲν θυμᾶμαι νὰ παραπονέθηκε ποτέ. Τίναξε μπρὸς τὸ στήθος του καὶ γέμιζε φῶς  
τὸ πρόσωπό του. Στὶς γαλήνιες στιγμὲς τοῦ Βουνοῦ, τὸ μάτι του χάιδευε τ' ἀγριό-  
χορτα, τὰ λουλούδια, τὰ δέντρα, τὰ σπίτια τῶν ὀρεινῶν χωριῶν ποὺ ξαφνικὰ πρό-  
βαλαν στὴ στοκὴ τοῦ μονοπατιοῦ, τὶς θυνοκορφές, τὶς σπηλιές! Αὔτδ ποὺ δὲν Λέκκας  
δύνομάζει ΕΤΘΥΤΗΤΑ μοιάζει μὲ τὴν Σουλιώτικη κληρονομιὰ ποὺ προστάζει:

Νὰ δέρνεσαι μὲ τοὺς βορηάδες

Νὰ χτυπιέσαι μὲ τὸν κίνδυνο

Νὰ μὴ ζητᾶς τὸ ἔλεος κανενός!

Τὸ σκυμένο του κεφάλι καὶ τὰ ἀεικίητα μάτια του ΕΨΑΧΝΑΝ, ΕΒΛΕ-  
ΠΑΝ, ΛΟΙΔΡΙΖΑΝ! Κι' ὅταν τὸ ἴδιο αὐτὸ κεφάλει σηκώνονταν πρὸς τὴν κορφὴ

ἢ πρὸς τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα, τὰ ἵδια αὐτὰ καστανὰ μάτια ΤΑΞΕΙΔΕΤΑΝ!

Κυρίες καὶ Κύριοι, Ἀγαπητοὶ φίλοι,

Τελειώνοντας, δανείζομαι μιὰ μικρὴ πινελιὰ ἀπὸ κορυφαῖο ἀγαπημένο μου σημερινὸ Λογοτέχνη, τὸν Λουντέμη.

«Πῶς φαίνονται οἱ νεκροὶ ἀπὸ ἀπόσταση πέντε ἢ δεκαπέντε χρόνων; »Ἄλλοι μικράνουν, ἔξαφανίζονται, χάνονται! »Ἄλλοι ΨΗΛΩΝΟΤΝ, ΜΕΓΑΛΩΝΟΤΝ»

“Οταν τὰ τελευταῖα Χριστούγεννα, πρὸν ἐνάμιση μῆνα, γύρισα ν' ἀποχαιρετήσω τὴν χιονισμένη κορφὴ τοῦ Πάρνωνα, πούχα λίγο πρὸν φιλήσει, μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα δίπλα της τὸ Γιάννη ΟΛΟΖΩΝΤΑΝΟ, σκυρτὸ λιγάκι καὶ γελαστὸ δπῶς πάντα! ’Αλλά, τὴ φορὰ αὐτὴ ΨΗΛΟ, ΜΕΓΑΛΟ.

## ‘Ο μιλία τοῦ κ. Η. Σταματιάδη

Κυρίες, καὶ Κύριοι, Ἀγαπητοί μου φίλοι.

‘Ο Φυσιολατρικὸς Σύνδεσμος «Πάν» πραγματικά, ἀλιθινὰ περιφανεύεται, γιὰ τὸ μέλος του τὸ Γιάννη Πετρόχειλο.

‘Η φυσιολατρεία σὰν ἴδεολογία, ἔχει τοὺς δπαδούς της, τὰ μέλι της, τοὺς ἀ-

“Ο κ. Η Σταματιάδης Πρόεδρος τοῦ Φ.Σ. «ΠΑΝ» δμι<sup>ε</sup>εῖ διὰ τὴν φυσιολατρικὴν καὶ δρειβατικὴν δραστηριότητα τοῦ Ι. Γειροχελού, ως μέλους τοῦ «Παν».



γωνιστάς καὶ πρωτοπόρους της. Πρωτοπόρος πράγματι ἀγωνιστής στὴ φυσιολατρεία, στὸν εἰδικώτερο τομέα τῆς Σπηλαιολογίας, δὲ Γιάννης Πετρόχειλος ἦταν δημιουργὸς καὶ πρωταγωνιστής (στὴν εἰδικὴν αὐτὴν ἐκδήλωση τὴν φυσιολατρικήν).

Πολλὰ χρόνια πρὸ τὸν πόλεμο εἶχε τὸ πάθος του γι' αὐτὴν τὴν δράσην. Μέσα στὸν «Πᾶνα» βρῆκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ μπῇ μπροστὰ σὲ μιὰ ἥδη ὑπάρχουσα, τότε μικρὴ ὅμιλος σπηλαιολογικήν. Τὸ πάθος του αὐτὸν τὸ ἔκανε ἔργο ἀξιόλογο, διακεριμένο καὶ τὸ ἀνέβασε μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν του δραστηριότητα, σὲ παγκόσμια προβολὴ καὶ ἀναγνώριση.

Ἐτσι ἡ μικρὴ σπηλαιολογικὴ ὅμιλος τοῦ Πανὸς βρῆκε τὸν ἄγετην της καὶ ἀρχισε νὰ διημιουργῇ τὶς προϋποθέσεις ἐκεῖνες, ποὺ ὠδήγησαν τὸν Γιάννη Πετρόχειλο νὰ εἴναι ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πανὸς στὸ Πρῶτο Παγκόσμιο Συνέδριο, ποὺ ἔγινε στὴ Γαλλία.

Ἡ σημερινὴ συγκέντρωση τιμῶντας τὴν εἰκοσιπενταετία τῆς Σπηλαιολογικῆς Ἐταιρίας, εἴναι μιὰ συγκέντρωση, μιὰ ἀπότιση τιμῆς καὶ μνήμης στὸ Γιάννη Πετρόχειλο πρωτοπόρῳ, δημιουργῷ καὶ δραγανωτὴ τοῦ ἴδιατερα χαρακτηριστικοῦ αὐτοῦ τομέα τῆς φυσιολατρείας.

Μὲ τὸ θάνατό του, ἡ διαθήκη ποὺ κατέλειπε, ἔγινε ἄξια ἀποδεκτὴ ἀπὸ τὴ σύζυγό του Ἀννα Πετροχείλου. Συνέχισε καὶ παρέμεινε ἀγωνιζομένη στὸ νὰ διατηρῇ καὶ νὰ ἀναπτύσῃ τὸ πρωτοπρωταρὲ ἔργο τοῦ συζύγου της.

Γιάννης καὶ Ἀννα Πετροχείλου σημαίνουν Σπήλαια καὶ σπήλαια εἴναι ὅμιλην μα μὲ τὰ δύο αὐτὰ δύνοματα.

Τὸ διακερδμένο αὐτὸν ἔργο τοῦ Γιάννη Πετρόχειλου, πρέπει νὰ γίνη ἔνα παράδειγμα καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους τομεῖς τῆς φυσιολατρείας στὸν τόπο μαζ.

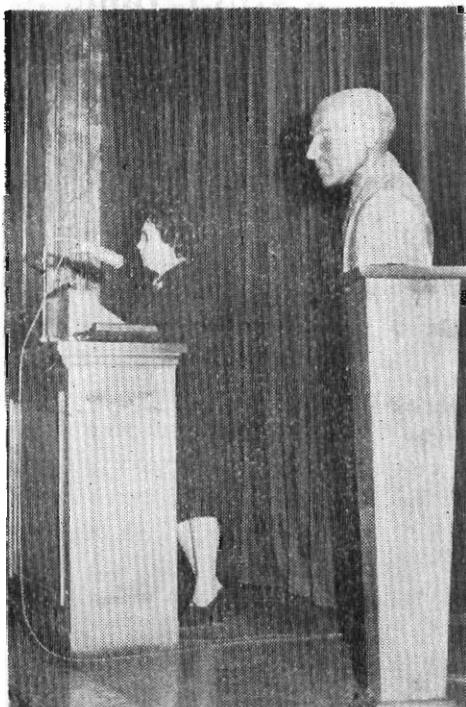
### Commemoration de Jean Petrochilos

Une commémoration de Jean Petrochilos qui était un des fondateurs de la Société Stélelosoïque de Grèce et son premier président, a été organisée le dix (10) Février 1975 à la salle de la Société Archéologique.

La cérémonie a été faite à l'occasion de quinze ans de son mort et de vingt-cinq ans de la fondation de la Société.

Εύχαριστίες τῆς Κας "Αννας Ι. Πετροχείλου

«Βαθειά συγκινημένη ἀπὸ τοὺς δμιλητὸς καὶ τοὺς ποριστομένους, θέλω νὰ ἐκφράσω τὶς θερμές μου εὐχαριστίες Πρῶτον, στὴν Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴν Ἐταιρία Δεύτερον, εἰς τοὺς δμιλητοὺς κοὶ τὸν σὲ σδεῖς δλ υι, ποὺ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ παρευρ θῆτε, γιὸ νὰ ὀκο. σετε οὐδὲ δσα εἰπαν οἱ δμιλητοί»



## ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

'Επ' εὔκαιριά τοῦ ἔορτασμοῦ τῆς πρώιης 'Ἐκποντας τηρίδος ἀπὸ τῆς ίδρυσεως τοῦ τμήματος «Αἴτνα» τοῦ C αθ Alpino Italiako, τὸ Gruoppo Grotte Catania δργανώνει Διεθνὴ "Ἐκθεση - Διαγωνισμὸς Σπηλαιολογικῆς" αφίσοας, ποὺ θὰ πραγματοποιηθῇ στὴν Catania ἀπὸ 24 - 31 Αύγούστου 1975 οπό τὴν αιγίδα τῆς Διεθνοῦς Σπηλαιολογικῆς 'Ενώσεως.